

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

**Nuorten vapaaehtoistoiminnan
mahdollisuudet Sylvassa**

Outi Mikkola

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma (210 op)

11 / 2016

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Outi Mikkola	Sivumäärä 46 ja 3 liitesivua
Työn nimi Nuorten vapaaehtoistoiminnan mahdollisuudet Sylvassa	
Ohjaava opettaja Ruut Kaukinen	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Suomen syöpäsairaiden lasten ja nuorten Sylva ry, Anna-Elina Rahikainen	
Tiivistelmä <p>Suomen syöpäsairaiden lasten ja nuorten valtakunnallinen yhdistys Sylva ry, myöhemmin Sylva, toimii sairastuneen ja tämän perheen tukena syövän aiheuttamassa elämänmuutoksessa. Sylva järjestää erilaisia kursseja ja tapaamisia sekä vertaistukea. Järjestön yksi tärkeimmistä tavoitteista on levittää tietoa syövästä laajalle yleisölle. Opinnäytetyöni tarkoituksena on selvittää nuorten mahdollisuuksia toimia vapaaehtoisina Sylvassa. Tavoitteena on tehdä konkreettinen malli sekä suositukset nuorten vapaaehtoistoiminnan tueksi.</p> <p>Vapaaehtoistoiminta on määritelmänä jatkuvassa muutoksessa. Toimintaympäristöt kehittävät vapaaehtoistoimintaa omista lähtökohdistaan vastaten muuttuvaan maailmaan. Syöpäjärjestöjen kentällä vapaaehtoistoiminta on ajankohtainen ilmiö, sillä Syöpäyhdistyksen 80-vuotis juhlateema on vapaaehtoisuus. Sylva vastaa keskusjärjestönsä juhluvuoteen omalta osaltaan osallistumalla Syöpäjärjestöjen vapaaehtoistoiminnan kehittämistyöryhmään sekä nuorten vapaaehtoistoiminnan mallin avulla.</p> <p>Kyselylomakkeella selvitin syövän sairastaneiden nuorten odotuksia ja käsityksiä vapaaehtoistoiminnasta Sylvassa. Kyselyyn haluttiin vastauksia nuorilta, jolloin kohderyhmän tulokset vastaavat parhaalla mahdollisella tavalla mallia sekä suosituksia. Asiantuntijakeskusteluiden kautta pystyin osallistamaan Sylvan työntekijät kehittämistyöhön. Benchmarkingin avulla keräsin menestyneiden yhdistysten parhaimmat sekä hyväksi todetut vapaaehtoistoiminnan muodot, soveltaen ne Sylvalle sopiviksi. Benchmarkingin kohteiksi valikoitui kaksi nuorten parissa toimivaa järjestöä. Menetelmien tulokset, omat havaintoni sekä teoreettisen tiedon pohja muodostavat Sylvan nuorten vapaaehtoistoiminnan mallin ja suositukset.</p> <p>Sylvan nuorten vapaaehtoistoiminnassa on tiettyjä erityispiirteitä, jotka selvisivät tuloksista. Kun erityispiirteet huomioidaan, toiminta on joustavaa, monipuolista sekä motivoivaa.</p> <p>Opinnäytetyöni ainutlaatuiset tulokset sekä laadukas menetelmien hyödyntäminen mahdollistavat myös muille vapaaehtoistoiminnasta kiinnostuneille järjestöille opinnäytetyöni hyödyntämisen. Järjestötoimijat voivat kehittää toimintaansa omien erityispiirteiden näkökulmasta, jolloin on mahdollista erottua kilpailusta sekä saada uutta tietoa kehitettävän kohteen erityisyydestä.</p> <p>Kehittämistyön aihe on ajankohtainen sekä nuoret huomioiva. Tulokset antavat mahdollisuuden kehittää vapaaehtoistoimintaa edelleen Sylvassa sekä keskusjärjestötasolla. Syöpäjärjestöjen työryhmän on tarkoitus tehdä vapaaehtoistoiminnan suositukset jäsenjärjestöilleen vuoden 2016 loppuun mennessä, jolloin Sylva voi huomioida ne nuorten vapaaehtoistoiminnan mallissa. On kuitenkin huomioitava, että suositukset tulevat usealle erilaiselle järjestölle, jolloin on hyvä, että Sylvassa ollaan jo pohdittu oman toiminnan erityispiirteitä vapaaehtoistoiminnan onnistumiseksi.</p>	
Asiasanat vapaaehtoistoiminta, syöpä, nuoret, järjestö, kehittämistyö	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Civic Activities and Youth Work

ABSTRACT

Author Outi Mikkola	Number of Pages 46 and 3 p. app.
Title Opportunities for young volunteers in Sylva	
Supervisor(s) Ruut Kaukinen	
Subscriber and/or Mentor Sylva ry the Finnish national association for children and young people with cancer, Anna-Elina Rahikainen	
<p>Abstract</p> <p>Sylva ry the Finnish national association for children and young people with cancer, later Sylva, supports the whole family throughout the patient's treatment and rehabilitation. Cancer is life-changing and the objective of Sylva is to help children and young people in finding a new starting point in their lives. Sylva organizes family courses and special courses exclusively for young people and offers peer support. One of the association's most important goals is to provide cancer patients and their families with the latest information on research and treatments. The purpose of my thesis is to identify opportunities for young people to volunteer for Sylva. The goal of the thesis is to produce a concrete model as well as recommendations in support of youth volunteer work in Sylva.</p> <p>The definition of volunteering is in a constant state of change. Associations need to develop volunteer work in the changing world. Volunteering is a current phenomenon in cancer organizations because The Cancer Society of Finland has volunteering as their 80-year theme. On their own part Sylva participates in the theme by working as a member of the work group and with the results of this thesis.</p> <p>The data used in support of the thesis is collected from two different courses by using a questionnaire which young people who have had cancer have answered to. The answers provide the most reliable results because they are directly from the young people themselves. Through expert discussions I was able to persuade Sylva's employees to participate in the development of volunteering. By using benchmarking as a method that I found two different associations who had succeeded in volunteer work. Then I applied the best volunteering activities to Sylva's needs. Two organizations working with young people have been selected to be the targets of benchmarking. The results of methods, my observations and the base of the theoretical knowledge from the model and recommendations of youth volunteer work for Sylva.</p> <p>The acquired results suggest that there are some special features in youth volunteer work. When these special features are taken into account, the volunteering activities are flexible, versatile and motivating.</p> <p>The unique results of my research with high-quality methods also allow for other volunteering organizations interested in the topic to utilize my thesis. Organizations can develop their activities based on their own special features. Thus they are making it possible to stand out from the competition and gain new information about the specificity of the object that is to be developed.</p> <p>The subject of the development process is a burning issue and attention has to be given to young people attentive. The results give the opportunity to develop volunteer work further in Sylva in the central organizational level. The working group of cancer organizations is expected to make recommendations of volunteer work to member organizations by the end of the year 2016, which is when Sylva can take the model of youth volunteer work into account. However, since the recommendations are directed to many different organizations, it's a good thing that Sylva has already considered their own special features in accordance with the success of volunteer work.</p>	
Keywords volunteer work, cancer, young people, youth, association, development work	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 VAPAAEHTOISTOIMINTA	6
2.1 Sylvan nuorten vapaaehtoistoiminta osana toimivaa kokonaisuutta	9
2.2 Syöpäjärjestöt vapaaehtoistoiminnan kentällä	11
3 KEHITTÄMISTYÖN MENETELMÄT	11
3.1 Kyselylomake	13
3.2 Asiantuntijakeskustelut	15
3.3 Benchmarking osana toiminnan kehittämistä	16
4 TULOKSET	18
4.1 Kyselyn tulokset	18
4.2 Vapaaehtoisten omat motivaatiotekijät kyselyssä	21
4.3 Asiantuntijakeskustelujen tulokset	24
4.4 Benchmarkingin tulokset	25
4.5 Havainnoinnin tulokset	31
5 SUOSITUKSET JA MALLIN KUVAUS	33
6 POHDINTA	38
6.1 Keskeisimmät tulokset ja johtopäätökset	38
6.2 Tutkimuksen arviointia	39
6.3 Jalkauttamissuunnitelma ja jatkotutkimusideat	42
LÄHTEET	44
LIITTEET	46

1 JOHDANTO

Syöpäjärjestöt koostuvat Suomen Syöpäyhdistyksen ja Syöpäsäätiön muodostamasta kokonaisuudesta. Syöpäyhdistykseen kuuluu kuusi valtakunnallista potilasjärjestöä sekä 12 maakunnallista syöpäyhdistystä. (Syöpäjärjestöt 2015, 3.) Yksi kuudesta valtakunnallisesta potilasjärjestöstä on Suomen lasten ja nuorten syöpäsairaiden valtakunnallinen yhdistys Sylva ry, myöhemmin Sylva. Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää nuorten mahdollisuuksia toimia vapaaehtoisina Sylvassa. Selvitin työssäni erityispiirteitä, jotka ovat huomionarvoisia, kun vapaaehtoistoimintaa organisoidaan potilasjärjestössä, erityisesti syöpäjärjestössä. Tavoitteena on antaa konkreettisia kehittämisehdotuksia sekä malli Sylvan nuorten vapaaehtoistoiminnan tueksi. Kokonaisvaltainen Sylvan vapaaehtoistoiminnan kehittäminen voitaisiin käynnistää mallin ja suositusten avulla, jolloin nuorten vapaaehtoistoiminta olisi yksi osa kokonaisuutta.

Selvittäessäni aiheen muita tutkimuksia, en löytänyt vastaavaa tietoperustaa, siten tutkimukseni on merkittävä ja tärkeä koko ammattialalle. Aihe on erittäin ajankohtainen myös keskusjärjestölle, sillä Suomen Syöpäyhdistyksen 80-vuotis juhlateema on vapaaehtoisuus (Karlsson 2016, 5). Vapaaehtoistoiminta on Suomen sosiaali ja terveys ry:n järjestöbarometrin mukaan yhdistysten keskeisin toiminta-alue (Peltosalmi, Eronen, Litmanen, Londén & Ruuskanen 2016, 37). Näistä lähtökohdista opinnäytetyöllä pyritään vastaamaan Sylvan osalta vapaaehtoistoiminnan kehittämiseen syöpäjärjestöjen kentällä. Opinnäytetyöni tutkimuskysymyksiä ovat, millaisia erityispiirteitä syövän sairastaneiden nuorten vapaaehtoistoiminnassa on sekä minkälaisia vapaaehtoistoiminnan muotoja kannattaisi jatkossa järjestää Sylvassa. Vapaaehtoistoiminta on kautta Suomen historian tuttua toimintaa. Haluan kuitenkin opinnäytetyössäni huomioida erityisesti syövän sairastaneet nuoret ja heidän käsitykset vapaaehtoistoiminnasta. Tällöin ymmärrämme erityispiirteet, kun vapaaehtoistyötä organisoidaan ja toimintoja luodaan. Emme voi suoraan kopioida muiden järjestöjen toimintatapoja Sylvalle, sillä kohderyhmä, arvot ja asenteet eivät ole samoja. Kun erityispiirteet otetaan huomioon, voimme benchmarkingin avulla soveltaa olemassa olevia toimintatapoja ja toimivia käytäntöjä Sylvalle sopiviksi. Syöpähoidot ovat jatkuvasti kehittyneet, jolloin yhä useampi lapsi tai nuori selviää sairaudesta. Onko kansalaisissa potentiaalia vastata tähän positiiviseen muutokseen, että hoitojen kehittymi-

sen myötä on enemmän ihmisiä, jotka tarvitsevat tukea ja apua? Myös vapaaehtoistoiminta kehittyy, ja siihen pitää pyrkiä myös vastaamaan. Riittävillä resursseilla ja organisoidulla toiminnalla jatkuva kehittämistyö on mahdollista.

Suositusten ja mallin avulla Sylva voi kehittää muita vapaaehtoistoiminnan muotoja, työn tulosten sovellettavuus muissa potilasjärjestöissä on myös mahdollinen. On huomionarvoista, että Sylvassa keskitytään nimenomaan syöpää sairastavien tarpeisiin. Toisaalta, keskiössä ovat nuoret, jolloin muut järjestöt voivat hyödyntää tutkimuksen tuloksia sekä suosituksia omaan toimintaan nuorten näkökulmasta. Pohdin myös, voisiko mikä tahansa vapaaehtoistoiminnasta kiinnostunut järjestö kehittää omaa vapaaehtoiskenttää työni avulla. Tulevaisuusorientoituneet järjestöt voisivat kääntää katseet oman toiminnan erityispiirteisiin, jolloin erotutaan kilpailussa ja hyödynnetään oman henkilöstön vahvuudet sekä kohderyhmän tarpeet.

Vapaaehtoistoiminta opinnäytetyön aiheena on mielestäni erittäin mielenkiintoinen, koska se on valtakunnallisesti ajankohtainen, mutta myös tärkeä osa tulevaisuudessa järjestöjen strategioita ja resursseja. Ammatillisen osaamisen vahvistaminen vapaaehtoistyön suuntaan avaa myös lukemattomia mahdollisuuksia tulevia työpaikkoja ajatellen. Parhaassa mahdollisessa tapauksessa minulla olisi itselläni mahdollisuus jatkaa Sylvan vapaaehtoistoiminnan kokonaisvaltaista kehittämistyötä.

Käsittelen opinnäytetyössäni ensin vapaaehtoistoimintaa käsitteenä sekä kehittämistoiminnan tilaajaorganisaatiota ja koko syöpäjärjestöjen vapaaehtoiskenttää. Sen jälkeen esittelen menetelmiä, joiden avulla tutkin ja kehitin toimintaa. Kehittämistyön tuloksia käsittelen luvussa neljä, jonka jälkeen kuvaan mallin ja suositukset. Lopuksi ovat johtopäätökset sekä työn arviointi.

2 VAPAAEHTOISTOIMINTA

Vapaaehtoistoimintaa on määritelty vuosien saatossa monella tavalla ja sen merkitys on jatkuvassa muutoksessa. Laimion ja Välimäen (2011, 10) mukaan sillä tarkoitetaan palkatonta toimintaa, jota tehdään omasta halusta sekä omia arvoja vastaavan

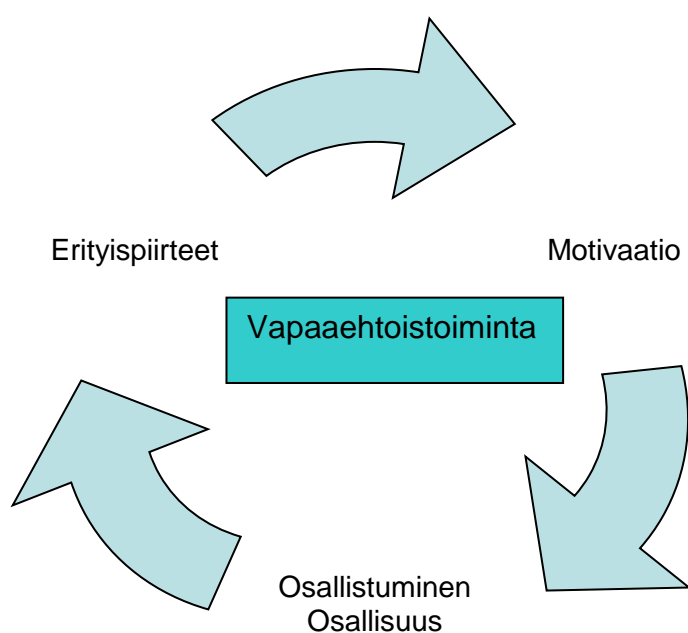
yhteisön hyväksi. Vapaaehtoistoiminta on osallistumista ja vaikuttamista sekä kaikille kuuluva kansalaisoikeus. Kansalaisareena ry:n, joka on vapaaehtoistoiminnan kehittämisskeskus, mukaan vapaaehtoistoiminnan hyöty kohdentuu jollekin ulkopuoliselle henkilölle, yhteisön tai ympäristön hyväksi. Se on lisäarvoa tuottavaa toimintaa tai yleistä hyvää. (Willberg 2015, 6.)

Vapaaehtoistoiminta on mielestäni laajempi käsite kuin vapaaehtoistyö. Käsitteitä käytetään usein synonyymeinä, mutta itse käytän tutkimuksessani vain vapaaehtoistoiminta -sanaa. Koen että työ-sana on liian raskas ja jopa pelottava. Monet suomalaiset osallistuvat päivätöiden lisäksi vapaaehtoistoimintaan, jolloin toiminta voi jo sanankin muodossa tuntua kevyemmältä kuin työ, vaikka se pitää sisällään monipuolisia laajoja kokonaisuuksia. Elintason nousu ja ihmisten yksilöityminen ovat yhteisöllisyyden haasteita vapaaehtoistoiminnassa, jolloin työ-sana voi myös olla esteenä osallistumiselle. Mieluummin annetaan pari kymppiä luokan retkeen kuin leivotaan pullaa. (Harju 2005, 74.) Toisaalta jopa pelätään vapaaehtoistoiminnan korvaavan palkallisen työnteon. Tällöin työ-sanankäyttö voidaan siis kokea uhkana, vapaaehtoisilla paikataan työn vajetta. Vapaaehtoisten työ on enemmän verrattavissa lähipiiriin, kuten perheen ja sukulaisten, tekemään auttamistyöhön. (Laimio & Välimäki 2011, 19.) Vapaaehtoistoiminnan peruseräite on, että se ei korvaa palkallista työtä (Willberg 2015, 5). Vapaaehtoistoiminta syöpäjärjestöissä tarkoittaa sitä, että syöpä on vahvasti läsnä.

Vapaaehtoistoiminta on Suomessa yleistä ja noin joka kolmas suomalainen antaa aikaansa jossain vaiheessa elämäänsä vapaaehtoistoiminnalle (Karreinen, Halonen & Tennilä 2010, 5; Grönlund 2015, 22). Kautta historian ihmisillä on ollut tarve auttaa ja antaa muille omaa osaamistaan, aikaa tai rahaa. Nykypäivänä ja tulevaisuudessa vapaaehtoisuus on kasvavassa roolissa, se on merkittävä osa kansantaloutta sekä yksilöiden hyvinvointia (Grönlund 2015, 22). Maailman taloustilanne on jatkuvassa epävarmuustilassa, jolloin vapaaehtoistoiminnalla pystytään rakentamaan palveluita sekä vastaamaan kansalaisten tarpeisiin. On ymmärrettävä, että vapaaehtoisilla on arvokas paikka yhteiskunnassamme. Muuttuvien yhteiskunnan tilanteiden myötä myös vapaaehtoistoiminnan rooli muuttuu. Järjestöjen pitää osata reagoida ja ennakoita muuttuvia rakenteita. Hyvä esimerkki ajankohtaisesta muutoksesta on SOTE-uudistus.

Onnistuneella vapaaehtoistoiminnalla on positiivista merkitystä yhdistyksille, tekijälle itselleen, toiminnan kohteeseen sekä koko palvelujärjestelmälle (Kaila 2014, 95; Laimio & Välimäki 2011, 19). On ymmärrettävää, että vapaaehtoistoiminta on yhteiskunnallisesti merkittävää toimintaa, koska sillä on vaikutuksia moneen ympärillä olevaan ihmiseen. Arvostamalla vapaaehtoisten tekemää työtä, lisätään ihmisten kiinnostusta sekä osallistumisaktiivisuutta. Mielestäni erinomainen esimerkki vapaaehtoistoiminnan arvostamisesta oli vuoden 2015 linnanjuhlien kutsut vapaaehtoisille. Uskon, että kyseinen tapa herätti useissa kansalaisissa kiinnostusta liittyä vapaaehtoisiksi.

Kuviossa 1. havainnollistan keskeisiä vapaaehtoistoiminnan ilmiöitä. Kuvio kertoo ilmiöiden jatkuvasta vuorovaikutuksesta keskenään, jokainen ilmiö on yhteydessä toisiinsa sekä vapaaehtoistoimintaan. Käsittelen ilmiöitä peilaten kehittämistyön menetelmistä saatuihin tuloksiin. Kokonaisuudesta saan laadukkaan ja monipuolisen käsityksen vapaaehtoistoiminnasta sekä sen keskeisistä ilmiöistä. Käytän työssäni visuaalisia kuvioita selkeyttämään ajatuksiani sekä kokonaisuuksia. Kuviot auttavat hahmottamaan paremmin tilaajan tarpeet sekä henkilökohtaiset osaamisalueeni. Käytän jatkossakin kuvioita selkiyttämään tutkimusta.

Kuvio 1. Vapaaehtoistoiminnan keskeiset ilmiöt

2.1 Sylvan nuorten vapaaehtoistoiminta osana toimivaa kokonaisuutta

Sylva on syöpää sairastavien lasten, nuorten ja heidän perheidensä yhdistys, joka tarjoaa tukea ja palveluita syövän aiheuttamaan elämänmuutokseen. Yhdistys toimii valtakunnallisesti ja järjestää kursseja, tapaamisia, vertaistukea, tuettuja lomia sekä tuottaa tietoa oppaiden muodossa. Tärkein toiminnan tavoite onkin levittää tietoa syövästä laajasti, myös ammattilaisille. Sylvan hallituksessa on puheenjohtajan lisäksi 11 jäsentä jokaiselta yliopistollisen sairaalan alueelta sekä yksi nuorten edustaja. (Sylva ry 2016a.)

Yhdistys on perustettu vuonna 1982 syöpäsairaiden lasten vanhempien toimesta, sillä he halusivat parannusta syöpäsairaiden lasten hoito-oloihin sekä sosiaaliturvaan. Perustamisen taustalla oli Mirja Pyykön *Osasto 10* tv-ohjelma sekä puute suomenkielisistä syövästä kertovista materiaaleista. Tarvittavaa tietoa ei ollut helposti saatavilla. Sylva vastasi vanhempien tarpeisiin julkaisemalla oppaita sekä lehtiä, joilla jaettiin ajankohtaista tietoa. (Ahola 2012, 21-23.) Yli kymmenen vuotta toiminnasta perustui perheille suunnattuun toimintaan, mikä selviää Sylvan historiikin aikajanasta. Vuonna 1995 järjestettiin ensimmäinen yli 18-vuotialle nuorille suunnattu kurssi. Samankaltaista toimintamuotoa oli järjestetty perheille jo usean vuoden ajan. Nuorten tarpeista lähti ensimmäinen vapaaehtoistoiminnan muoto, tukihenkilötoiminta, käyntiin 2000-luvun alussa. Myöhemmin vuonna 2007 toinen nuorille suunnattu toimintamuoto, nuoristotoimikunta, valittiin ensimmäisen kerran. (Vähäkylä-Aulo, Pöyhtäri, Lappalainen ja Ahola 2012, 22-25.) Historiatietoa tutkittuani ymmärrän, millainen asema nuorille on kehittynyt Sylvassa. Ennen nuoret ovat olleet mukana perhetoinnassa, mutta nykyään nuorille on suunnattu sekä kohdennettu omaa toimintaa ja viestintää. Maailma on muuttunut ja on ymmärrettävä, että nuoret tarvitsevat omanlaistaan tukea verrattuna perheiden tukemiseen. Hyvä esimerkki on sosiaalisen median tuoma yksilöllisyyden ja henkilökohtaisen elämän jakaminen kaikille. Yli kymmenen vuotta sitten toimittiin kulisissa ja joukossa.

Nuorten toiminnassa on mukana 17-35-vuotiaita nuoria ja ikäryhmä on sama kuin tulevat nuoret vapaaehtoiset. Perustoimintaa ovat kurssit, kuten myöhäisvaikutuksia

kokeneille, Mun tie- sekä vertaistukihenkilökurssi, ne tukevat vapaaehtoistoiminnan kehittämistä. Facebookissa on myös yhteisöjä, jotka ovat suunnattu syövästä selvinneille. Näiden lisäksi perustoimintaa ovat nuorisotoimikunta sekä neuvontahoitajan palvelut. (Sylva ry 2016b.)

Tämän hetkiset kaikille suunnatut vapaaehtoistoiminnan muodot ovat koottu yksinkertaiselle listalle, joka toimii tutkimukseni lähtökohtana. Käytännössä Sylvassa on tällä hetkellä mahdollisuus tulla vapaaehtoiseksi, mutta toiminta ei ole lähtenyt käyntiin. Sylvassa toimii järjestelmällisesti vapaaehtoistoiminnan muodoista perustoiminnaksi luokiteltu vertaistukihenkilötoiminta, joka aiemmin tunnettiin tukihenkilötoimintana. Sylvassa voi toimia kokemusasiantuntijana, jolloin oman tarinan voi esittää yleisön edessä erilaisissa tilaisuuksissa. Vapaaehtoisena voi osallistua tapahtuman tuottamiseen ja varainhankintaan, esimerkiksi lipaskeräyksen muodossa. Yksi vapaaehtoistoiminnan muoto on sosiaalisen median osaaja, joka voi päivittää Sylvan viestintäkanaviin tarinoita sekä kuvia omasta arjestaan. Oman alan taitajalla puolestaan on mahdollisuus tuoda mikä tahansa alan osaaminen esille. Opinnäytetyöni tarkoituksena on tutkia, kuinka paljon toimintoja pitää kehittää, jotta ne vastaavat parhaalla mahdollisella tavalla nuorten odotuksia. Kiinnostavatko kaikille suunnatut muodot Sylvan nuoria jäseniä vai pitäisikö rinnalle kehittää erilaisia tapoja toimia nuorena Sylvassa? Onko Sylvaan mahdollisuus tulla vapaaehtoiseksi, vaikka ei itse ole sairastanut syöpää lapsena tai nuorena?

Toiminta on vuosien saatossa selkeästi kehittynyt, mutta omien havaintojeni ja historiaan tutustumisen perusteella nuorten aseman edistyminen on käynnistynyt vasta viime vuosien uusimpien kurssien sekä Fuck Cancer -kampanjan kautta. Sylvassa on ymmärretty, että nuoret tarvitsevat omanlaistaan tukea ja apua. Hyviä vanhoja tapoja unohtamatta, vertaistukihenkilötoiminta toimii edelleen, ja se on varmasti tulevaisuudessa tarvittu palvelu. Sen rinnalle kaivataan kuitenkin monipuolisia mahdollisuuksia osallistua sekä vaikuttaa nuorena Sylvassa. Vuonna 2016 toimintaympäristössä on tapahtunut muutoksia. Keväällä valittiin uusi hallitus ja syksyllä tapahtui toiminnanjohtajavaihdos. Nämä muutokset on otettava huomioon nuorten vapaaehtoistoiminnan kehittämistyössä. Uskon, että uudistusten myötä nuorten vapaaehtoistoiminta voi olla helpompi vakiinnuttaa osaksi Sylvan perustoimintaa.

2.2 Syöpäjärjestöt vapaaehtoistoiminnan kentällä

Syöpäjärjestöt ovat tunnettuja vertaistukihenkilötoiminnasta, sillä se on levinnyt valtakunnallisesti keskusjärjestö Syöpäyhdistyksen suositusten ja ohjeiden mukaisesti. Vertaistukihenkilötoiminnalla on merkitystä ja tärkeä paikka ammattilaisten tekemän työn rinnalla, koska usein saman kokenut osaa tukea oikealla tavalla (Syöpäjärjestöt 2016). Vertaistukihenkilötoiminta on Sylvassa sekä muissa keskusjärjestön jäsenjärjestössä organisoitu kokonaisuus, jonka rinnalle kaivattaisiin monipuolisempia mahdollisuuksia osallistua. Keskityn opinnäytetyössäni nimenomaan kehittämään muita nuorten vapaaehtoistoiminnan muotoja kuin vertaistukihenkilötoimintaa.

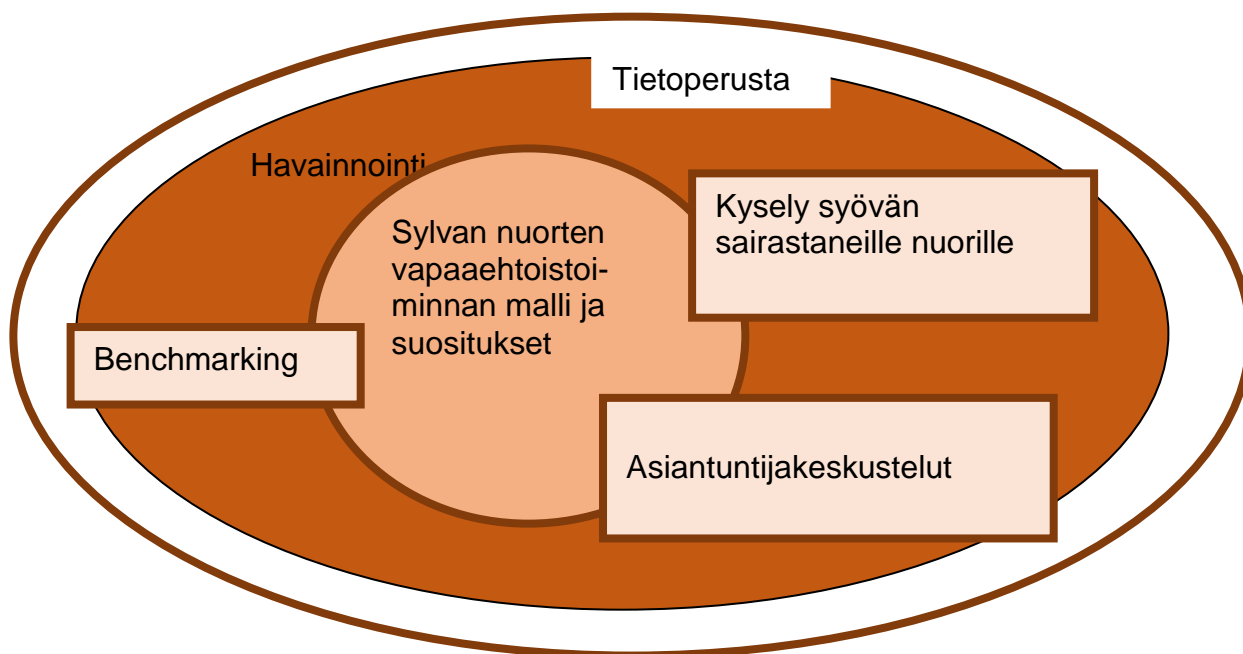
Laimion ja Välimäen (2011, 14) mukaan vapaaehtoistoimintaa voi järjestää ilman erityisempää organisointia. Uskon, että näin onkin tehty muiden kuin vertaistukihenkilötoiminnan osalta, sillä vapaaehtoisille ei ole olemassa Sylvassa, eikä keskusjärjestötasolla ohjeita, sääntöjä tai selkeitä kuvauksia toiminnoista. Syöpäyhdistyksen vuoden 2016 toimintasuunnitelmassa kerrotaan, että vapaaehtoistoiminnan vahvistamiseksi sekä monipuolistamiseksi jäsenyhdistykset ja keskusjärjestö määrittelevät toiminnalle tavoitteet ja toimet (Suomen Syöpäyhdistys ry 2015, 7). Tämä yhteistyö tarkoittaa vapaaehtoistoiminnan kehittämistyöryhmää, jonka rinnalla Sylvan uusi toiminnanjohtaja kehittää Sylvan sisäisiä vapaaehtoistoiminnan arvoja, sääntöjä sekä sopimuksia syksyllä 2016. Nämä toimenpiteet korostavat tutkimusaiheen ajankohtaisuutta sekä merkitystä koko ammattialalle.

3 KEHITTÄMISTYÖN MENETELMÄT

Kuviossa 2. kuvaan opinnäytetyöprosessin. Kuvion taustalla on valkoisella pohjalla tietoperusta, joka kuvaa sitä, että jokainen prosessin osio on yhteydessä tietoperustaan. Havainnointi perustuu keväällä 2016 suoritetun syventävän harjoittelun sekä opinnäytetyöprosessin aikana tapahtuneisiin keskusteluihin ja kokemuksiin. Yhdistelen omia havaintojani menetelmistä saatuihin tuloksiin sekä tietoperustaan. Erityispiirteiden selvittäminen oli ensimmäinen osa opinnäytetyöprosessia, kun toteutin kevääl-

lä 2016 kyselylomakkeen Sylvan perustoimintaan osallistuvilla nuorilla. Kyselylomakkeen avulla selvitin syövän sairastaneiden nuorten odotuksia ja käsityksiä Sylvan vapaaehtoistoimintaan liittyen.

Sylvan henkilökunnan osallistaminen nuorten vapaaehtoistoiminnan kehittämiseen tapahtui syksyllä 2016, kuten myös yhteistyö keskusjärjestö Syöpäyhdistyksen kanssa. Minut nimettiin syksyllä työryhmän edustajaksi, jonka tarkoituksena on luoda vapaaehtoistoiminnan suositukset Syöpäyhdistyksen jäsenjärjestöille. On hienoa, että sain mahdollisuuden osallistua keskusjärjestön kehittämisprosessiin, vaikka oma opinnäytetyöni aikataulu on suositusten aikataulusta poikkeava. On kuitenkin ymmärrettävää, että keskusjärjestön suositukset tulevat usealle erilaiselle syöpäjärjestölle, jolloin Sylvan on sovellettava niitä omiin tarpeisiinsa. Benchmarking on menetelmä, jonka avulla selvitin olemassa olevia toimivia vapaaehtoistoiminnan käytäntöjä soveltaen ne Sylvalle sopiviksi. Menetelmien, teorian ja havainnoinnin tulokset tuottavat nuorten vapaaehtoistoiminnan mallin ja suositukset Sylvalle.

Kuvio 2. Opinnäytetyöprosessi

Erilaisten menetelmien avulla kehittämistyötä rajataan ja käsitellään tietyistä näkökulmista. Omat kehittämiskohteet ja -tavoitteet ohjaavat menetelmien valinnassa. Menetelmien avulla saadaan aikaan tuloksia, joita arvioidaan ja mahdollisesti kehitetään edelleen. Parhaassa tapauksessa menetelmät tuottavat laadukasta ja omaan organisaatioon sovellettavaa uutta tietoa, joiden avulla kehittämistyö on mahdollista. (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2010, 3.) Menetelmien valintaan vaikuttivat kohdallani resurssit, kuten aika. Toisaalta tavoitteet ja vapaaehtoistoiminta kehittämiskohteena antoivat minulle tietynlaisia odotuksia tuloksista, jotka ohjasivat menetelmien valinnassa. Tärkeää on osata tunnistaa, mitkä kehittämistyön menetelmät ovat sovellettavissa omien tutkimuskysymysten vastausten saamiseksi (emt., 3).

3.1 Kyselylomake

Ensisijaisesti halusin saada mahdollisimman monen Sylvan toiminnassa olevan nuoren vastauksen, ja resurssiteknisistä syistä toteutin haastattelujen sijaan kyselylomakkeen (Liite 1). Olin varautunut siihen, että kyselylomakkeen avulla saatavat tulokset pitäisi jälkepäin analysoida laadullisina tuloksina eikä määrällisinä. Erityisinä haasteina kyselylomakkeille ovat tuotetun tiedon pinnallisuus, epätieto vastaajien suhtautumisesta kysytyyn aiheeseen sekä vastausvaihtoehtojen sopivuus vastaajien näkökulmasta (Ojasalo ym. 2010, 108). Käytännössä tämä tarkoitti sitä, että analysoin tulokset kriittisesti. Toisaalta taas sitä, että ymmärsin tuloksia paremmin, koska aihe ei välttämättä ollut tuttu kaikille vastaajille entuudestaan. Kyselyn tarkoituksena oli selvittää syövän sairastaneiden 17-35 -vuotiaiden nuorten ja nuorten aikuisten käsityksiä, oletuksia ja odotuksia Sylvan vapaaehtoistoiminnasta. Kysely toteutettiin Sylvan nuorten mökkiviikonlopun aikana huhtikuussa sekä Mun tie -kurssilla toukuussa 2016.

Kyselylomakkeen suunnittelu toteutettiin yhteistyössä Sylvan työntekijöiden kanssa ja Humanistisen ammattikorkeakoulun opiskelijoiden vertaisryhmässä. Sovelsin Anssi Tuulenmäen kokeilemalla kehittämisen mallia osaksi kyselylomakkeen muodostamista. Kokeilemalla kehittämisen idea perustuu alkuideaan, jota halutaan testata pienin resurssein ja testauksen jälkeen muokata ideaa oikeaan suuntaan. Kokeilun jälkeen kerätään tietoa virallista toteutusta varten. (Tuulenmäki 2013.) Käytännössä hyödyn-

sin menetelmää niin, että ensin testasin lomaketta opiskelijoiden opinnäytetyön tekemiseen perustetussa vertaisryhmässä. Opiskelijoiden muokausehdotusten jälkeen Sylvan henkilökunta sai kertoa omat kommentit, jonka jälkeen kyselyn ensimmäiseen viralliseen versioon vastasi mökkiviikonlopussa yhdeksän henkilöä. Vastausten ja kommenttien perusteella kyselylomake sai vielä hienosäätöä ennen Mun tie-kurssia. Viimeistelyssä kyselylomakkeen sisältöjä ei muokattu vaan lähinnä selkeytettiin kysymyksien sekä vastausvaihtoehtojen ulkoasua, jotta kyselyyn olisi helppompaa vastata. Molempien kyselyiden tulokset ovat täysin verrannollisia keskenään sekä yhtä päteviä. Mielestäni kokeilemalla kehittämisen kautta sain sen parhaat hyödyt esiin. Pienin resurssin sain paljon kehitysideoita, joiden avulla muokkasin kyselylomaketta viimeisimpään versioon. Menetelmän käyttö opetti minulle myös, miten erilaisia mielipiteitä ja ajatuksia voi koota yhteen.

Naisia ja miehiä oli vastaajissa tasamäärä, enkä koe, että vastauksia pitäisi käsitellä sukupuolen perusteella erikseen. Osallistujille yhteistä oli, että he ovat kaikki sairastaneet syövän lapsena tai nuorena. Vastauksia kertyi yhteensä 18 kappaletta. On hyvä huomioida tulosten analysoinnissa, kuten aina kyselylomakkeissa, että vastaaminen on vapaaehtoista. Otanta kyselylomakkeen vastaajista on määritelty vain tapahtumiin osallistuneet henkilöt, ei arpomista tai satunnaisotosta. Tämä tarkoittaa sitä, että vastaukset voidaan yleistää vain tietyn joukon ajatuksiksi eikä linjata suuren yleisön käsityksiksi. Tämä luo osaltaan painetta ja haastavuutta kyselyn luotettavuudelle, koska tuloksia saadaan vain pienen ryhmän osalta. Kyselyn tulokset antavat kuitenkin erityistä tietoa aiheesta, jota ei olla aiemmin tutkittu, minkä takia tulokset ovat arvokkaita ja ainutlaatuisia.

Kyselyyn haluttiin vastauksia syövän sairastaneilta nuorilta ja siihen oli mahdollisuus. Yhtä hyvin olisi voinut haastatella syöpätautien lääkäreitä, jotka olisivat ajatelleet asiaa teoreettisen tiedon valossa sekä erilaisen kokemustaustan kautta. Tämä ei kuitenkaan olisi johtanut merkityksellisiin tuloksiin. Myös vertailupohjana voidaan pitää Sylvan jäsenistölle lähetettävää kyselyä verrattuna nuorten kyselyyn. Jäsenistölle suunnattu kysely olisi kuitenkin vaatinut enemmän resursseja ja soveltamista, jotta siihen olisi pystynyt vastaamaan missä tahansa elämäntilanteessa oleva ihminen. Postitus- tai nettikyselyissä vastausprosentit jäävät alhaiseksi, joka puolestaan karsii potentiaalisetkin vastaukset mahdollisesti pois. Nyt kysely pystyttiin kohdentamaan

juuri nuorille, jolloin kyselylomakkeesta oli helpompi tehdä selkeä ja ymmärrettävä. Myös tulosten analysointi olisi helpompaa, koska vastaajia yhdistää nuori ikä. Kyselylomakkeiden vastausten analysointiin käytin ymmärtämiseen pyrkivää lähestymistapaa, jonka avulla tein päätelmiä (Hiltunen 2016, 10). Teemoittelin kyselylomakkeen vastauksia yksinkertaiseen Excel-taulukkoon, jolloin niitä oli helppo vertailla keskenään sekä huomata merkityksellisimmät vastaukset.

3.2 Asiantuntijakeskustelut

Halusin osallistaa Sylvan työntekijät mukaan konkreettisesti opinnäytetyöprosessiin, sillä he ovat jatkossa toiminnan ylläpitäjiä, he myös tietävät eniten järjestön toiminnasta. Kailan (2014, 15) mukaan kannattaa panostaa resursseja ja aikaa organisaation henkilökunnan osallistamiseen, jotta työntekijät saadaan mukaan kehittämistyöhön. Käytännössä henkilökunnan osallistaminen tarkoitti asiantuntijakeskusteluja, joita kävin Sylvan eri työntekijöiden kanssa keväällä harjoitteluni yhteydessä sekä syksyllä opinnäytetyöprosessin aikana. Syksyn keskustelujen myötä pääsimme prosessissa konkreettiselle tasolle, jolloin pystyin selvittämään Sylvan tarpeet vapaaehtoistoiminnalle.

Asiantuntijakeskustelujen aiheena oli muun muassa henkilöstöresurssit. Sylvalle tulee jatkuvasti viestejä kiinnostuneilta vapaaehtoisilta, jotka haluaisivat tehdä jotain lasten ja nuorten syöpäsairaiden hyväksi. Usein viestin lähettäjät tuntevat jonkun lapsen tai nuoren, joka on sairastanut tai sairastaa syöpää. Heillä ei itsellään ole henkilökohtaista kokemusta syövän sairastamisesta, mutta haluaisivat silti olla toiminnassa mukana. Lähiaikoina Sylvan on tarkoitus palkata uusi työntekijä, jonka tehtäviin kuuluisi vapaaehtoistoiminnan koordinointi. Työntekijä voi työssään hyödyntää opinnäytetyötäni kokonaisvaltaisessa toiminnan kehittämisessä.

Keskustelut varmistivat minulle, että tutkimukselleni on aito tilaus ja tarve. Aikaisemmin suunnitelmat koskettivat isompaa yleisöä, mutta yhteistyössä Sylvan työntekijöiden kanssa, rajasimme vapaaehtoistoiminnan kohderyhmäksi nuoret. Keskustelujen kautta saimme jaettua tehtäviä Sylvan työntekijöiden kesken, jolloin prosessin aikana olisi mahdollista rakentaa vapaaehtoistoiminnan sääntöjä, arvoja ja sopimuksia.

3.3 Benchmarking osana toiminnan kehittämistä

Benchmarking perustuu siihen, että tutkija ottaa selvää, miten toiset järjestöt toimivat ja menestyvät. Menetelmän avulla voidaan oppia uusia tapoja toimia sekä ottaa niitä omaan käyttöön. Aina toisten organisaatioiden tavat toimia eivät ole suoraan yhdistettävissä omaan näkökulmaan, jolloin toimintaa voi soveltaa omalle kohderyhmälle sopivaksi. (Ojasalo ym. 2013, 163-164.) Tarkoitan benchmarkingilla nimenomaan keinoa oppia sekä uusien ideoiden yhdistämistä ja soveltamista oman järjestön tarpeisiin. Benchmarkingissa pohjustustyö on tärkeää, sillä tutustumiskäynnit ja tiedonhankinta ovat tällöin helpompi tehdä. Ennen yhteydenottoja tutustuin nettisivujen ja ajankohtaisten lähteiden kautta järjestöjen arvoihin ja asenteisiin, jotta pystyisin mahdollisimman tarkasti määrittelemään, mitä asioita haluaisin benchmarkata. Valitsin benchmarkingin yhdeksi kehittämistyön menetelmäksi, sillä sen avulla voin vertailla olemassa olevia toimivia vapaaehtoistoiminnan käytäntöjä. Benchmarking ei myöskään vaadi suuria resursseja laadukkaiden tulosten saamiseksi. Benchmarkattavat kohteet ovat Nuorten mielenterveysseura Yeesi ry sekä Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry. Isoin valintakriteeri oli, että järjestöt toimivat vahvasti nuorten tai lasten parissa, ja että järjestöillä on vapaaehtoisina nuoria. On huomattava, että benchmarking järjestöt toimivat erilaisten aihealueiden parissa verrattuna Sylvaan. Valinnat olivat tarkoituksenmukaiset, sillä Yeesin ja partion kautta saisin mahdollisuuden soveltaa olemassa olevia käytäntöjä ja tietoja Sylvalle sopiviksi nuorten näkökulmasta.

Mielestäni benchmarking on nykypäivään erinomaisesti soveltuva kehittämistyön menetelmä, jolla saa helposti uusia ideoita ja keinoja oman toiminnan tuottamiseen. Koen, että Sylvassa on hyödynnetty kyseistä menetelmää liian vähän. Tarkoitan tällä sitä, että benchmarking ei ole vain toisten käytäntöjen kopioimista, vaan niiden ymmärtämistä osana omaa toimintaa. Mielestäni benchmarking on rohkeaa, kokeilevaa sekä innostavaa.

Yeesi ry on Suomen ensimmäinen nuorten mielenterveysseura. Yeesissä on nuorille aikuisille erilaista mielenterveyttä edistävää toimintaa. Koen, että Yeesin positiivinen

asenne on yksi benchmarkattava asia, joka saattaa olla hieman haastavaa, sillä Ojasalon ym. (2010, 163) mukaan kohteiden kehittäminen pitäisi määritellä selkeästi. Tässä tapauksessa positiivinen asenne on abstrakti ja siten hieman vaikeasti määriteltävissä. Toisaalta se voi kertoa toimintakulttuurista ja henkilöistä, jotka ovat töissä kyseisessä järjestössä.

Toimintamme perustuu positiivisuuteen, yhdessä tekemiseen ja nuorilta nuorille -toimintaan. Toteutamme toimintaamme järjestämällä positiivisen meiningin vapaaehtoistoimintaa, harrastustoimintaa sekä nuorten olohuoneita. (Yeesi ry 2016.)

Yeesin kohdalla kiinnostukseni ja mallin tarpeeni kohdistuivat sosiaalisen median vapaaehtoistoimintaan. Järjestön toiminta antaisi varmasti uusia näkökulmia nuorille suunnattuun vapaaehtoistoimintaan. Tutustuin aiheeseen ensin internetin kautta ja sen jälkeen otin yhteyttä Yeesin työntekijään, jonka kanssa sovin yhteisen tapaamisen. Mahdollisimman laadukkaiden tulosten saamiseksi päätin lähettää ennen tapaamista haastateltavalle muutamia kysymyksiä sekä aihealueita, joista hänen kanssaan haluaisin keskustella.

Pohdin toista benchmarkattavaa kohdetta yhdessä Sylvan työntekijän kanssa, ja päädyimme valitsemaan kohteeksi Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry:n. Partiolalla on jopa monen tuhannen ihmisen tapahtumia. Miten ne ovat onnistuneet ja mitä isojen tapahtumien järjestäminen vaatii? Partion toiminta on lapsille ja nuorille harrastus, mutta nuorille aikuisille ja aikuisille toiminta on vapaaehtoistoimintaa. Partion netisivujen (Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry 2016a) mukaan yli 22-vuotiaat voivat toimia vapaaehtoisina ryhmien vetäjinä sekä tapahtumissa – sivuilla painotetaan, että oman osaamisen kautta jokainen löytää varmasti oman paikkansa toiminnassa. Olisi hyvä saada selville, miten toiminnan ympärille luodaan tarkat struktuurit, mutta pyritään silti korostamaan vapaaehtoisten omia taitoja. Miten tehtävät ovat siis paketoitu? Haasteena benchmarkingille tuo järjestöjen kokoero. Partiossa toimintaa tehdään isolle joukolle isosti. On huomioitava, että toiminta voi olla Sylvan näkökulmasta jäykkää ja vaikeasti sovellettavissa järjestön resursseihin. Pohdin kuitenkin, että partion kohdalla saan työhöni valtakunnallista näkökulmaa sekä ideoita yli 22-vuotiaille nuorille aikuisille suunnattuihin vapaaehtoistehtäviin.

4 TULOKSET

Seuraavassa kuvaan kehittämistyön menetelmien tuloksia sekä havaintojani. Kuten tutkimuksissa yleensä, on otettava huomioon tulosten luotettavuus sekä yleistäminen. Kaikkia tuloksia ei voi linjata suuren yleisön mielipiteiksi, mutta merkittävimmät tulokset nousevat usein esille esimerkiksi suurimpien vastausmäärien muodossa. Mielestäni hyvä tutkija osaa arvioida tuloksia kriittisesti. Tutkijan on otettava myös omat ennakkokäsitykset huomioon, jolloin tulokset eivät vääristy tutkijan mielipiteiden mukaisesti.

4.1 Kyselyn tulokset

Tein havaintoni teemoittelun avulla vastauksista 5, 6 ja 9. Kysymyksissä 5-6 vastaajat kertoivat tämän hetkisestä tiedosta sekä kiinnostuksesta toimia jatkossa Sylvan vapaaehtoistoiminnassa. Kiinnostavinta oli huomata se, että vaikka vapaaehtoistoiminnoista ei ollut ennestään tietoa, niihin oltiin silti kiinnostuneita osallistumaan. Toisaalta on hyvä huomata, että vastauksissa oli myös useita, jotka olivat kuulleet, mutta eivät ole jatkossa kiinnostuneita olemaan mukana. Isoimmat vastaajamäärät olivat tapahtumien, vertaistukitoiminnan, Fuck Cancer -kampanjan, nuorille suunnatun toiminnan sekä varainhankinnan kohdalla. Ne olivat eniten tiedettyjä ja niihin haluttiin jatkossakin osallistua. Osaltaan vastausvaihtoehtoina oli Sylvan perustoiminnasta tuttuja toimintoja, jonka kautta pyrin hahmottamaan, minkälaisia vapaaehtoistoiminnan muotoja voimme rakentaa perustoiminnan tueksi. Osa nuorten vastaamista toiminnoista ovat olleet organisoituja perustoiminnan elementtejä tai ne ovat olleet isosti valtakunnallisissa medioissakin esillä viime aikoina. Tulosten perusteella nuorille pitää jatkossa tarjota mahdollisuus toimia vapaaehtoistehtävissä perustoiminnan ohella. Selkeästi vastaukset rakentuvat tapahtumien ja nuorten toiminnan ympärille, ja niihin on hyvä keskittyä vapaaehtoistehtäviä muodostaessa.

Kysymyksessä 9 tarkasteltiin lähemmin vastaajien omia odotuksia ja toiveita Sylvan vapaaehtoistoiminnasta. Halusin saada selville, minkälaiset piirteet ovat nuorille tär-

keitä. Nuoret vastasivat numeroilla 1-3, joista 3 oli ”erittäin tärkeää”, 2 ”jokseenkin tärkeää” ja 1 ”ei lainkaan tärkeää”. Huomioitavaa tässä on se, että useimmiten kyselyihin vastataan keskimäinen vaihtoehto, koska se tuntuu olevan helpoin vastaus. Antaisin myös kriittistä palautetta kyselylomakkeen kyseiselle kohdalle, sillä olisin hyvin voinut jättää keskimäisen vastausvaihtoehdon pois kokonaan. Toisaalta, tällöin tietyt piirteet eivät olisi nousseet enemmän esille kuin toiset, jolloin analysointi olisi ollut haastavampaa. Kyselyn tuloksista päättelin, että vastausvaihtoehto ”erittäin tärkeää” on merkittävin vastaus. On hienoa, että jotkut piirteet koetaan erittäin tärkeinä, tärkeämpinä kuin muita. Ymmärsin tuloksista, että osalla vastauksista on vähemmän merkitystä muutoksen eteenpäin viemisessä, näitä vastauksia oli ”ei lainkaan tärkeää” -vastaukset. Osaan arvioida tuloksistani, mitkä vastaukset ovat merkityksellisiä ja panostan niihin, siksi analysoin vain ”erittäin tärkeää” vastauksia. Vastausvaihtoehtoja oli yhteensä 11 erilaista, ne olivat abstrakteja käsitteitä, joiden lopullinen tulkinta oli vastaajalla itsellään. Toisaalta, halusin tuoda kyselyn avulla esille jokaisen vastaajan henkilökohtaisuuden, ja sen, että jokainen ihminen on erilainen. Tämä meidän on osattava Sylvassa tiedostaa vapaaehtoistoimintaa järjestettäessä.

Viisi piirrettä erottuivat muista, joihin oli vastattu 3 ”erittäin tärkeää”. Eniten vastauksia sai ”Voin auttaa muita”. Koen, että tämä vastaus varmasti kosketi nuoria, koska he ovat itse sairastaneet syövän, ja tietävät, että apu on tarpeen siinä elämäntilanteessa kenelle tahansa. Hienointa tässä on se, että nuoret haluaisivat antaa omaa tukeaan ja apuaan muille, heillä olisi oikeasti jotain annettavaa. Tulevaisuudessa toivottavasti Sylvan vapaaehtoistoiminnan kautta tämä on mahdollista. Vapaaehtoistoiminnan määritelmässä usein tulee esille avun antaminen muille, uskon että tämä on yksi syy siihen, miksi se on saanut eniten vastauksia. Tulevan mallin struktuurit voidaan rakentaa niin, että vapaaehtoinen saa aidon käsityksen, että toiminnan kautta voi auttaa muita. Laimion ja Välimäen (2011, 16) mukaan historiaa taaksepäin kelaatessa toiminnassa korostui avun tarvitsijan näkökulma, kun nykyään keskitytään enemmän vapaaehtoiisiin ja omiin vaikutusmahdollisuuksiin. Saamani tulos ei vastaa Laimion ja Välimäen havaintoa, sillä nuoret kokevat edelleen, että avun tarvitsija on ensisijaisesti tärkein. On kuitenkin huomioitava, että Laimio ja Välimäki puhuvat vapaaehtoistoiminnan muutoksista, jolloin Sylvassa on osattava ottaa huomioon yksilöityminen ja vaikuttamisen tarve osana vapaaehtoistoimintaa ja sen muuttumista. Tämä tarkoittaa

käytännössä sitä, että toiminnassa voit auttaa muita, mutta samalla voit edistää omaa hyvinvointia, vaikuttamismahdollisuuksia sekä osallisuutta.

Seuraavaksi eniten vastauksia sai ”Joustavuus”. Uskon, että piirre kertoo siitä, että vastaajat asuvat tällä hetkellä ympäri Suomea, kuten Sylvan jäsenetkin. Sylvan on huomioitava muualla asuvat toiminnan joustavuudella. Esimerkiksi kaikki nuorisotapahtumat eivät voi keskittyä vain Etelä-Suomeen tai liian tiukat aikataulut voivat rajoittaa kauempaa tulevien toimintaan osallistumista. Toisaalta joustavuudella vastaajat voivat kuvata sitoutumisen mahdollisuuksia, vaikka jokaisen tapahtumaan ei haluaisikaan osallistua, heidät otetaan kuitenkin avosylin vastaan, sitten kun tulevat. Joustavuudella voidaan myös tarkoittaa omien kykyjen ja taitojen huomioimista. Vastaaja ei halua tehdä sellaisia asioita, joihin ei ole valmis. Joustavalla vapaaehtoistoiminnalla oman sairauden tuomat vaikutukset pystytään ottamaan huomioon ja jokaisen oman osaamisen rajoissa tehtävät työt ovat mielekkäitä sekä innostavia. Joustavuus on vapaaehtoistoiminnan yksi ydinpiirre ja vahvuus (Yeung 2005a, 83). Esimerkki joustavasta vapaaehtoistoiminnasta on sosiaalisen median päivittäminen. Sitä ei ole sidottu aikaan tai paikkaan.

13 vastausta eli suurin osa vastasivat sekä ”Hyvin organisoitua” että ”Monipuolisuus”. Vastausvaihtoehdon ”Hyvin organisoitua” jokainen vastaaja voi määritellä itse mitä se todellisuudessa tarkoittaa. Mielestäni hyvin organisoidulla toiminnalla tarkoitetaan esimerkiksi viestinnän ja tehtävien selkeyttä sekä vapaaehtoisten ja Sylvan työntekijöiden välistä sujuvaa vuorovaikutusta. Monipuolisuus on tässä kohdassa mielestäni suuntaviivoja antava vastaus mallia ajatellen. Kyselyn tulokset osoittivat, että monista toiminnoista oli tieto, mutta ei halukkuutta osallistua. Mahdollisuuksia ja monipuolisuutta ei ole tulosten perusteella ole siis riittävästi.

Viides nouseva vastaus oli, että on tärkeää, että toiminta on motivoivaa. Yeungin (2005a, 83) mukaan motivaatio on vapaaehtoistoiminnan toteutumisen ydinasia. Mielestäni oman motivaation tiedostaminen, usko ja palo tekemiseen sitouttaa, opettaa ja antaa toiminnasta paljon enemmän. Motivaatio on se syy, miksi toimintaan osallistutaan. Mielestäni erilaisiin motivoiviin aisoihin voidaan organisaation tasolla vaikuttaa siten, että järjestetään mielekästä toimintaa, johon on helppo tulla mukaan ja jota arvostetaan. Uskon, että motivaatiota lisätään innostamalla, kokeilemalla uutta, kehit-

tämällä toimintaa, jakamalla vastuuta sekä kiittämällä. Motivaatiota voi laskea helposti liian yksinkertaiset tehtävät tai epäselkeä toiminnan organisointi ja viestittäminen.

4.2 Vapaaehtoisten omat motivaatiotekijät kyselyssä

Motivaatiotekijät ovat henkilökohtaisia, kaikista omista motiiveista ei olla edes tietoisia. Tärkeää on tiedostaa organisaatiossa omien vapaaehtoisten sisäisiä ja ulkoisia motivaatiotekijöitä. Miksi he tulevat toimintaan mukaan? Haluaako vapaaehtoinen kehittää tai toteuttaa itseään vai motivoiko vapaaehtoista enemmän osallistumismahdollisuudet? Motiiveja ei ole helppo ymmärtää, mutta tunnistamalla omien vapaaehtoisten motivaatiotekijöitä löydetään jokaiselle oma mielekäs vapaaehtoistehtävä. (Laimio & Välimäki 2014, 24.) Ottamalla huomioon edellä mainitut seikat järjestö pystyy lisäämään vapaaehtoisten sitoutumista. Kun vapaaehtoiset haluavat kerta toisensa jälkeen osallistua, on mahdollista vakiinnuttaa sekä kehittää toimintaa. Suurin osa vapaaehtoistoiminnan tutkimuksista käsittelevät motiiveja (emt., 17). Koska motiiveista on paljon tutkimuksia, ne koetaan tärkeinä ymmärtää vapaaehtoistoiminnan kannalta. Motiivit ja motivaatiotekijät liittyvät olennaisesti vapaaehtoistoimintaan osallistumiseen.

Elämänkaaripsykologiassa käytetty termi elämäntapahtuma ohjaa ihmistä ja voi olla yksi selitys motivaatiolle. Ei-normatiiviset elämäntapahtumat ovat yllättäviä ja niiden todennäköisyys on pieni. Esimerkiksi oma vakava sairastuminen voi olla tällainen. (Nurmi & Salmela-Aro 2005, 56-57.) Lapsena tai nuorena sairastettu syöpä on ei-normatiivinen elämäntapahtuma. Se on yleisin syy liittyä Sylvan jäseneksi ja aktiiviseksi toimijaksi. Kyselyn tuloksista selvisi, että kaikki vastaajat ovat toiminnassa mukana, koska ovat itse sairastaneet syövän. Sylvan vapaaehtoistoiminnassa on kuitenkin osattava ottaa huomioon, että syitä tulla mukaan toimintaan voi ja saa olla muitakin.

Timanttimalli on tutkija Anne Birgitta Yeungin (nyk. Pessi) kehittämä vapaaehtoisten motivaatiotekijöitä käsittelevä malli, jolla pystytään jäsentämään osallistumisen syitä. Malli on kehitetty haastattelujen pohjalta. Haastateltavina olivat vapaaehtoiset evankelisluterilaisesta seurakunnasta erilaisista tehtävistä ja taustoista. Yeung löysi ai-

neistostaan 767 motivaation merkitysyksikköä, jotka kaikki pystyttiin sijoittamaan kahdeksaan pääteemaan johonkin kohtaan. (Yeung 2005b, 105-107.) Käytän mallia kyselytulosten analysoinnissa pitkän harkinnan jälkeen, sillä vaikka malli on alun perin toteutettu uskonnolliseen yhteisöön, sitä pystyy hyvin soveltamaan myös Sylvan tarpeisiin. Yeungin laadukkaat tutkimusaineistot ja tulokset myös puoltavat sen puolesta, että malli on hyödynnettävissä yleiseen käyttöön, niin kuin monet muut yhteisöt ovat tehneet.

Timanttimallassa on neljä ulottuvuusparia: saaminen – antaminen, jatkuvuus – uuden etsintä, läheisyys – etäisyys ja pohdinta – toiminta. Timanttimallista saadaan informaatiota kahdelta tasolta. Ensinnäkin, jokaiseen elementtiin sisältyy yksilöllisiä kokemuksia vapaaehtoistoiminnan motivaatioista. Toisaalta, puolet elementeistä koetaan itseä sisäänpäin ja puolet itsestä poispäin kuvattavaksi kokemuksiksi. On hyvä huomata, että ulottuvuudet eivät ole toisiaan parempia tai arvokkaampia. Timanttimalin avulla yksilöllisyys ja henkilökohtaisuus pystytään ottamaan huomioon. (Yeung 2005b, 107-108.) Kyselylomakkeiden vastausten perusteella valitsin timanttimalin yhdeksi näkökulmaksi ja tulosten analysointitavaksi.

Timanttimalin ulottuvuuspari jatkuvuus – uuden etsintä nousee esille kyselyn tuloksista. Ulottuvuuspari kertoo ihmisten asenteesta uusiin haasteisiin sekä tuttuun ja turvalliseen ympäristöön (Karreinen ym. 2010, 37). Kyselylomakkeen kohdassa 7 vastaajan piti miettiä ”Mitkä asiat motivoivat sinua vapaaehtoistoimintaan?” Kysymykseen sai vastata useita vaihtoehtoja. Kuudesta vastausvaihtoehdosta kolme käsitelivät aihetta näkökulmasta, että vapaaehtoistoiminta toisi jotain uutta tullessaan. Uusia kavereita, uutta tekemistä tai uusia kokemuksia. Nämä kolme vastausvaihtoehtoa kaikki vastaajat rastittivat muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta. Koen, että vastauksia osaltaan selittää vastaajien nuori ikä. Nuorena ollaan valmiita kokeilemaan kaikkea mahdollista – vaikka se ei tuottaisikaan parasta tulosta omaa etua ajatellen. Karreisen ym. (2010, 38) mukaan uuden etsijöille kannattaa tarjota haastavia, mutta mielekkäitä vapaaehtoistoiminnan muotoja. Tällöin he sitoutuvat toimintaan paremmin. Sylvassa vanhat ja perinteiset kurssit ja tapaamiset voisivat saada uutta rinnalle vapaaehtoistoiminnan kautta. Vapaaehtoistoimintaa voi jatkuvasti kehittää, jolloin uuden etsijöille löytyy aina mielekkäitä ja sitouttavia tehtäviä, he voisivat itse tulla mukaan kehittämään kaikkea uutta. Haluan myös nostaa esille kriittisemmän näkö-

kulman, sillä kyselylomakkeen motivaatio-kysymystä olisi voinut selventää paremmin, jolloin vastausvaihtoehdot olisivat käsitelleet enemmän timanttimalissa kuvattuja elementtejä. Nyt vastausvaihtoehdot olivat yksipuolisia, joka haastaa osaltaan kyselylomakkeen luotettavuutta, mutta antaa mahdollisuuksia jatkokehittämiselle.

Jatkuvuus puolestaan on kyselylomakkeessa kohdassa 9, jossa se oli yksi vastausvaihtoehto Sylvan vapaaehtoistoiminnan odotuksista. Vastaajista vähän yli puolelle vastaajista piirre oli erittäin tärkeä, mutta osalle se ei kuitenkaan ollut lainkaan tärkeä. Vapaaehtoisille, joille jatkuvuus on tärkeä piirre, voidaan korostaa tuttuja toimintoja ja rutiineja, jolloin heitä saadaan paremmin motivoitua mukaan. Koen, että tälle on hyvät edellytykset Sylvassa, sillä tietyt rutiinit ovat jo nyt toistuneet vuodesta toiseen ja näin tulee jatkossakin tapahtumaan. Tästä hyvä esimerkki on vuosittain helmikuussa vietettävä Kansainvälinen lasten syövän päivä. Niille, joita jatkuvuus motivoi, tämä tapahtuma voisi olla yksi hyvä mahdollisuus tehdä vapaaehtoistyötä. Yeungin (2005b, 112) mukaan jatkuvuus – uuden etsintä ulottuvuuspari ei välttämättä ole tiiviissä vuorovaikutuksessa, niitä ei löydy samojen ihmisten vastauksista. Poikkeuksia kuitenkin on, ja sen todistaa puolestaan kyselylomakkeen tulokset, joissa useat vastaajat pitivät molempia piirteitä tärkeinä tai motivoivina.

Sylvan vapaaehtoistoiminnan yksi olennainen motivaatio vaikuttaisi olevan osallisuuden tunteen kokeminen. Osallisuus on tärkeä osa henkilökohtaista minuutta sekä yksilön käsitystä kansalaisyhteiskunnasta. Erilaiset toiminnan ja osallisuuden muodot täydentävät toisiaan (Nylund & Yeung 2005, 19). On tärkeää antaa mahdollisuus osallistua matalan kynnyksen toimintaan. Kyselyn vastausvaihtoehdot koskettivat henkilökohtaisen osaamisen ja mielipiteen korostamista sekä omien ideoiden hyväksymistä järjestön puolelta. Nuorten osallistaminen toiminnan suunnitteluun sekä toteuttamiseen lisää osallistumismahdollisuuksia ja sitä kautta motivaatiota.

4.3 Asiantuntijakeskustelujen tulokset

Sylvan uuden toiminnanjohtajan kanssa käyty keskustelu avasi paljon näkemyksiä vapaaehtoistoiminnan kehittämistä ajatellen. Tärkeää on vapaaehtoisten polun ja struktuurien rakentaminen, jotta toiminta on kestävä, laadukasta ja toimijat pysyvät mielellään mukana (Aro 2016).

Keskustelussa on noussut esille tulevan vapaaehtoistoiminnan sopimuksen tekeminen, jonka tarkoituksena on luoda periaatteet vapaaehtoisille sekä järjestölle tueksi ja turvaksi. Sylva tekee hallitukselle ehdotuksen vapaaehtoistoiminnan pelisäännöistä ja arvoista sekä vapaaehtoisten sopimuksesta syksyn lopulla 2016 (Aro 2016). Pelisääntöjen sisältöön kuuluvat vapaaehtoistyön palkattomuus, vakuutukset, luottamuksellisuus, pulmatilanteiden ratkaisut, yhteisön yleiset arvot sekä toimintaohjeet (Kaila 2014, 15; Aro 2016). Järjestön kannattaa luoda mahdollisimman selkeät sekä totuuden mukaiset pelisäännöt, joita ei heti tarvitse päivittää (Kaila 2014, 15). Sylvan pelisääntöjen on tarkoitus ulottua koko vapaaehtoistoiminnan ympärille. Ensimmäinen kohde, johon pelisääntöjä hyödynnetään, on nuorten vapaaehtoistoiminta. Olen teoriatietoa tutkiessani huomannut, että vapaaehtoistoiminnan peruseriaatteita ovat säännöt ja arvot sekä sopimukset. Olen erittäin tyytyväinen, että Sylvassa saadaan peruseriaatteiden työstäminen käyntiin opinnäytetyöprosessin kautta. Peruselementtien, kuten sääntöjen, huomioiminen toiminnassa saadaan konkreettiselle tasolle vasta kun Sylva on palkannut uuden työntekijän organisoimaan vapaaehtoistoiminnan toteutumista.

Vapaaehtoistehtävien paketointi on 10 askelta parempaan vapaaehtoistoimintaan kirjan ensimmäinen askel. Paketoinnilla tarkoitetaan ohjeita, suunnittelua, aikataulua sekä helppoa väylää osallistua toimintaan. Paketointi antaa mahdollisuuden entistä useammille vapaaehtoisille osallistua. (Karreinen ym. 2010, 9-10.) Paketointi on yksi tärkeimpiä osioita Sylvan vapaaehtoistoiminnassa, tällöin tiedetään mitä vapaaehtoiselta vaaditaan (Aro 2016). Mielestäni paketointi on vapaaehtoisen polun luomista, erilaisten tehtävien muodostamista organisaation sekä kohderyhmän tarpeiden mukaan. Sylvalla on jo olemassa yksi toimiva paketti ja se on vertaistukihenkilötoiminta. Nyt ollaan nimenomaan kehittämässä uusia mahdollisuuksia toimia nuorena Sylvassa, eli vanhat tavat voivat saada rinnalleen uusia ja erikokoisia tehtäviä.

Sylvaan otetaan usein yhteyttä, että haluttaisiin tehdä jotain syöpäsairaiden lasten hyväksi. Tähän ei kuitenkaan toiminnan ulkopuolisilla ole ollut mahdollisuuksia kuin lahjoittamisen kautta. Todellisuudessa Sylva tarvitsisi tapahtumiin, tapaamisiin ja muihin kokoontumisiin aina esimerkiksi lastenhoitajia. (Rahikainen 2016.) Lastenhoitaja vapaaehtoistehtävänä on arvokas resurssi Sylvalle, mutta sillä vastattaisiin myös kentältä tullessiin kiinnostuksen kohteisiin. Esimerkiksi nuorilla ihmisillä ei aina ole antaa rahallista tukea toiminnalle, jota haluaisivat kannattaa. Aikaresurssi voitaisiin Sylvassa nähdä yhtä arvokkaana tapana auttaa, jolloin nuorilla ihmisillä olisi matala kynnys osallistua toimintaan.

Sylvalle halutaan vapaaehtoisia ympäri Suomea, koska järjestö toimii valtakunnallisesti. Yksi keino tulla mukaan olisi oman tarinan kertominen esimerkiksi blogitekstin muodossa tai Sylva-lehteen (Rahikainen 2016). Kirjoittajaa voisi kutsua nuorekkaasti nimellä ”The Story Of My Life” -vapaaehtoinen. Nimi tulee tunnetun poikayhtyeen One Directionin kappaleesta, joka on varmasti usealle nuorelle tuttu. Nimi toisaalta kertoo myös, että teksti on mahdollista kirjoittaa suomeksi tai englanniksi. Tämä vapaaehtoistoiminnan muoto auttaa Sylvaa levittämään tietoa syövästä tarinoiden muodossa. Lukijat voivat samaistua tarinoihin, sillä niitä voi kirjoittaa kuka tahansa: sairastunut itse, sisarus, vanhempi, sukulainen, ystävä tai joku, jonka lähipiirissä on lapsi tai nuori sairastunut syöpään. Sairauden tilanteella ei ole kirjoittamisessa merkitystä, voi olla sairaudesta selvinnyt vai menehtynyt.

4.4 Benchmarkingin tulokset

Yeesin suhteen keskityin sosiaaliseen mediaan eli someen, tapahtumiin sekä positiivisuuteen. Somessa Yeesillä on olemassa erilaisia vapaaehtoistoiminnan muotoja, kuten Instagramin ja Twitterin päivittäminen sekä bloggaaminen. Tehtävät ovat erilaisia, ja vapaaehtoinen saa itse päättää mihin osallistuu (Hänninen 2016). Tehtävien kuvausten perusteella Sylvalle sopivin ja ehdottomasti tarpeellinen vapaaehtoistoiminnan muoto olisi Instagramin päivitys. Yeesillä on nettisivuillaan lomake, jonka uusi vapaaehtoinen täyttää ja johon vapaaehtoistoiminnan koordinaattori vastaa 1-3 arkipäivän sisällä. Lomakkeeseen vapaaehtoinen kertoo omia mielenkiinnon kohteitaan

toimintoihin liittyen. Koordinaattori vastaa esittämällä muutamia lisäkysymyksiä vapaaehtoisen ajatuksista ja kertoo samalla toimintaperiaatteista sekä ajankohtaisista vapaaehtoistoiminnan tapahtumista. Ohjeena Instagramin päivittäjälle annetaan nimenomaan järjestön arvopohjaan liittyviä raameja sekä perustietoja sosiaalisessa mediassa käyttäytymisestä, mutta muuten vapaaehtoinen saa vapaat kädet. Häntä ohjataan ja kannustetaan päivittämään aitoja, yhteiskunnallisesti ajankohtaisia sekä omaa arkea koskettavia aiheita. Tämänkaltaisen ohjaaminen ja kannustaminen ovat perehdytystä toimintaan. (Hänninen 2016.) Tehtävien sisällöt eivät saisi kaventaa vapaaehtoisen luovuutta tai osallistumismahdollisuuksia. Toiminnoista pitää kuitenkin luoda selkeät reunaehdot, jotta kaikkien osapuolten on helpompi toimia. (Laimio & Välimäki 2014, 28.) Yeesi koordinoi ja ohjaa vapaaehtoistoimintaa mielestäni kyseisellä tavalla. Tämä tapa luo myös selkeää kuvaa vapaaehtoistoiminnan ja ammatillisen työn välisestä suhteesta. On joku, joka kertoo selkeitä suuntaviivoja toiminnalle, mutta vapaaehtoinen saa itse tuottaa sisältöä ohjeiden puitteissa. Yksinkertaisesti sanottuna, osallistetaan nuoria.

Yhteydenpito tapahtuu aina henkilökohtaisesti nuorelle mieluisimman viestintäkanavan kautta, kuten sähköpostin, Facebook Messenger tai WhatsApp viestin kautta. Viestimiseen eri kanavilla kuluu paljon aikaa, pelkkä päivitys Facebookin vapaaehtoisten ryhmään ei riitä, sillä kaikki eivät sitä lue. (Hänninen 2016.) Viestintä kannattaa keskittää muutamalle erilaiselle kanavalle, jotta säästää aikaa. Tärkeää on selvittää, mitä kanavia vapaaehtoiset käyttävät, jotta heidät tavoitetaan mahdollisimman helposti. (Kaila 2014, 87.) Viestinnän sujuvuudeksi Yeesin vapaaehtoistoiminnan koordinaattorilla on esimerkiksi oma työprofiili Facebookissa, jonne nuorten on helppo laittaa viestejä (Hänninen 2016). Mielestäni viestintä vapaaehtoisen ja ammattilaisen välillä on oltava sujuvaa, jotta luottamus ja arvostus toimintaan säilyy.

Yeesissä periaatteena on, että tekemällä oppii. Ketään ei jätetä yksin, jos on epävarmuutta toiminnasta, esimerkiksi nuori voi seurata Instagramia muutaman viikon sivusta ja sen jälkeen saada oman päivitysvuoron. (Hänninen 2016.) Nuorten sitoutuminen ja aktiivisuus eivät välttämättä kerro kuitenkaan auttamisen haluista, vaan projektinomaisesta sekä hektisestä elämänvaiheesta, johon pysyvyys ja tasaisuus eivät kuulu (Pessi & Saari 2008, 232). Nuoret siis haluaisivat auttaa, mutta ikävaiheen haasteet voivat estää pitkän sitoutumisen toimintaan. Yeesissä myös ymmärre-

tään nuorten elämän kiireellisyys sekä jatkuvat muutokset esimerkiksi opiskelujen ja töiden suhteen. Tämä puolestaan luo toiminnalle joustavuutta sekä kiitosta vapaaehtoisten puolelta. Sitoutuminen toimintaan saattaa olla projektiluontoista – osallistutaan hetken aikaa aktiivisesti, sitten jäädään sivuun seuraamaan ja taas uudelleen voidaan aktivoitua. (Hänninen 2016.)

Somepäivittäjän ei tarvitse kertoa henkilöllisyyttä, mutta päivityksen tunnistaa tietyistä aiheanoista. Anonyymius tuo toimintaan matalaa kynnystä, jolloin vakavistakin asioista nuori voi uskaltaa puhua aidosti ja avoimesti. Yeesissä mielenterveydestä saa puhua mistä näkökulmasta tahansa. (Hänninen 2016.) Koen, että tämä on hyvä huomioida myös Sylvan toiminnassa, kaikki eivät halua tuoda omaa nimeään esille, mutta asiaa ja tarinaa olisi kerrottavana. Sylva mahdollistaa tämän, sillä päivitykset laitetaan aina Sylvan sometililtä. Sylvassa suunniteltu sosiaalisen median osaaja oli yksi alkuperäisistä vapaaehtoistoiminnan muodoista. Toimintaan saataisiin kuitenkin jämäkkyyttä sekä järjestelmällisyyttä soveltaen Yeesin somettajille suunnattuja ohjeita.

Yeesi osallistuu erilaisille messuille, tapahtumiin, kouluvierailuihin sekä monenlaisiin muihin yhteistyötapahtumiin omien tapahtumien lisäksi. Tapahtumien yhteydessä on Yeesi-piste, jonne tarvitaan aina vapaaehtoisia. (Hänninen 2016.) Tämä vapaaehtoistoiminnan muoto voisi olla sovellettavissa myös Sylvan toimintaan Sylva-pisteeksi. Tässä olisi mahdollisuus myös varainhankinnasta kiinnostuneet saada mielekkäästi mukaan toimintaan. Yeesi-pisteellä on rentoja harjoitteita sekä nuorten kanssa suunniteltua ohjelmaa (Hänninen 2016). Uskon, että tämän kaltainen toimintamalli voisi toimia Sylvan omissa tapahtumissa, mutta myös muiden järjestämässä tapahtumissa, mihin Sylva osallistuu. Sylva-piste on vapaaehtoistoiminnan muotona vaativampi kuin sosiaalisen median päivittäminen, sillä se vaatii läsnäoloa sekä tietämystä Sylvasta. Sylva-piste on mielestäni joustava ja henkilökohtaiset taidot huomioiva, sillä pistettä voi pitää missä vain ja milloin vain sekä tehtävät voidaan kehittää nuorten kanssa yhdessä.

Suunnittelin Yeesin positiivisuuden benchmarkkaamista, minkä tiesin olevan haastavaa. Sain kuitenkin asiaan liittyen paljon uusia ideoita. Positiivisuuden taustalla on kehitysmyönteisyys, luovuus, innostus sekä uusien asioiden kokeileminen. Tietyntai-

nen asenne pitää olla toiminnassa, mutta se ei vähennä aiheen vakavuutta. Käytännössä ”tekemisen meininki ja hyvä fiilis” eivät vähättele aihetta tai kohderyhmän tarpeita. (Hänninen 2016.)

Yeesin benchmarkingin yhteenvetona voin todeta, että sosiaaliseen mediaan sekä tapahtumiin liittyvät tehtävät ovat Sylvalle sovellettavissa. Kuten Yeesissä toimitaan, nuoret saavat myös itse suunnitella ja toteuttaa vapaaehtoistehtävien sisältöjä. Ammattitaitoinen vapaaehtoistoiminnan koordinaattori osaa kannustaa nuoria ideoimaan ja kehittämään toimintaa. Tällä hetkellä Sylvassa ei ole vapaaehtoistoiminnasta vastaavaa henkilöä. Tiedän asian kuitenkin muuttuvan, jolloin parhaat hyödyt opinnäytetyön tuloksista pääsevät käytännön tasolle.

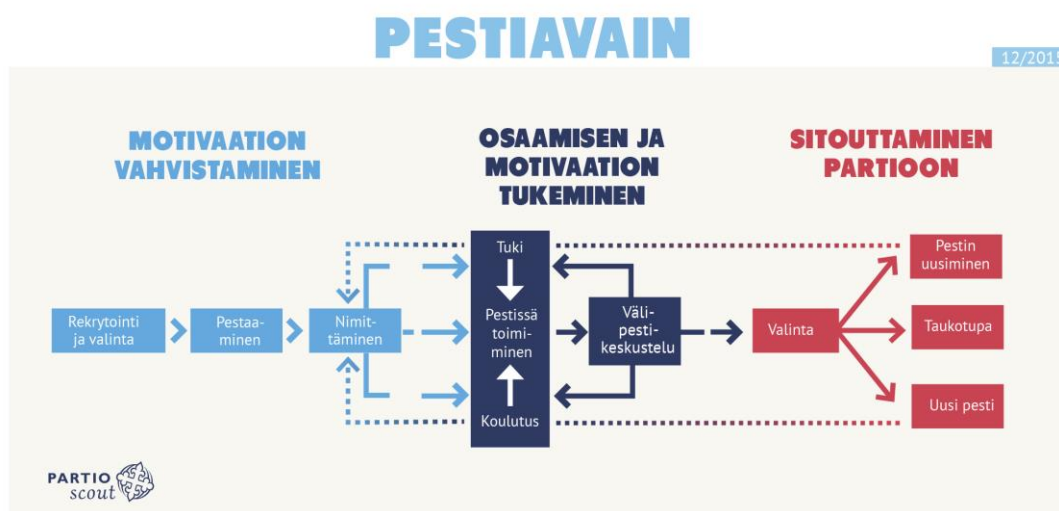
Tapasin yhdessä opinnäytetyöni ohjaajan Rahikaisen kanssa Suomen Partiolaisten hallituksen jäsenen, joka vastaa vapaaehtoisten tukemisesta ja on ollut sitä kehittämässä. Partiossa vapaaehtoiset voivat toimia erilaisissa rooleissa ja roolit sisältävät tehtäviä eli pestejä. Pesteistä osa vaatii enemmän osaamista tai tietoa partion käytännöistä, osa vähemmän. Erilaiset pestit vaativat myös eritasoista sitoutumista. Roolit ovat sijoitettuna janalle, jossa janan toisessa päässä on partion päämäärä ja kohderyhmä eli 7-22 -vuotiaat. Osa rooleista on lähempänä päämäärää ja kohderyhmää kuin toiset. Lähimmästä kauimpaan roolit menevät: kasvattaja, ohjaaja, kouluttaja, johtaja, osaja, osallistuja ja tukija. (Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry 2016b.) Rooleja ei kuitenkaan ole tarkoitus laittaa arvojärjestykseen sen mukaan missä kohtaa ovat janalla, kaikki pestit ovat arvokkaita resursseja. Tärkeää on kuitenkin ohjata vapaaehtoista, jolloin vapaaehtoinen tiedostaa roolinsa suhteessa päämäärään ja kohderyhmään. (Hätönen 2016.)

Sylvalle sovellettaviksi vapaaehtoisten rooleista osaja voisi toimia hyvin. Se on myös mainittuna alkuperäisen vapaaehtoistoiminnan listassa, mutta partion benchmarkingin avulla toimintaan saataisiin selkeyttä sekä järjestelmällisyyttä. Osajalla on henkilökohtainen motivaatio tulla toimintaan nimenomaa oman osaamisen kautta. Tällöin hänelle eivät välttämättä ole tuttuja järjestön arvot tai toimintatavat. Se voidaan kokea järjestössä haasteena. Organisaatiossa on hyvä miettiä miten vapaaehtoinen voisi oman osaamisen kautta muokata identiteettiään järjestön vapaaehtoiseksi (Hätönen 2016). Esimerkiksi, jos nuori osaa valokuvata ja on kiinnostunut

siitä, kannattaa pohtia kuinka hänen identiteettinsä muuttuu valokuvaajasta Sylvan vapaaehtoiseksi, ja mitä se vaatii. On mietittävä myös, mitä osajalle pystytään toiminnan kautta antamaan, jotta hän pystyy kehittymään ja sitä kautta motivoituu enemmän.

Tapahtumiin liittyvät pestit ovat Sylvan näkökulmasta arvokkaita resursseja. Isot partion tapahtumat, kuten Roihu 2016, onnistuivat harjoittelun, tunnetun konseptin sekä elämyksellisyyden takia. Tapahtumissa on tärkeää selvittää, mikä se muutos on, mitä halutaan saada aikaiseksi. Tapahtumiin tarvitaan paljon erilaisia tehtäviä, joita koor-dinoidaan ja tuetaan pestiavaimen avulla. (Hätönen 2016.)

Pestiavain, katso kuvio 3., kuvaa vapaaehtoisen polkua ja edistymistä partiotoimin-nassa. Ensimmäinen osio on oman motivaation vahvistaminen, jolloin pyritään löytämään vapaaehtoiselle sopiva pesti. Osio koostuu rekrytoinnista, pestämisestä ja nimeämisestä. Käytännössä ensimmäisessä osiossa vapaaehtoinen saa myös tarvit-tavan perehdytyksen ja valmiuden toimia pestissä. Keskimäinen osio on vapaaeh-toisen osaamisen ja motivaation tukemista, jolloin vapaaehtoinen toimii pestissä. Pestin aikana vapaaehtoinen saa koulutusta ja tukea oman kehittymisen edistä-miseksi sekä vapaaehtoisen kanssa keskustellaan säännöllisesti ja annetaan pa-lautetta toiminnasta. Kolmannessa osiossa, kun pesti on lopussa, vapaaehtoisen kanssa pohditaan mihin suuntaan hän haluaa toiminnassa mennä, hänet sitoutetaan toimintaan. On mahdollista, että vapaaehtoinen nimitetään samaan pestiin uudelleen, saa täysin uuden pestin tai siirtyy taukotupaan. Taukotupa tarkoittaa, että vapaaeh-toinen ei toimi aktiivisesti partiossa. Häntä ei kuitenkaan unohdeta, vaan taukotupa on mahdollisuus kartoittaa erilaisia toimintamahdollisuuksia sekä henkilökohtaisia valmiuksia toimia jatkossa jossain pestissä. Taukotupa on vapaaehtoisten tarpeiden ja henkilökohtaisen elämän huomioimista, se luo toiminnalle joustavan pohjan. (Hä-tönen 2016.)

Kuvio 3. Pestiavain (Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry 2015).

Pestiavain on kätevä ja hyvä tapa koordinoida vapaaehtoisia sekä järjestelmällisesti organisoida isoja tapahtumia. Kuvion nuolet viittaavat jokaisen vapaaehtoisen henkilökohtaiseen polkuun. Vapaaehtoisen polku on yksilöllinen, eikä se aina kulje samoja nuolia pitkin. Henkilökohtaisten tavoitteiden ja motivaatioiden merkitys oman polun kehittämisessä on suuri, ja siihen pestiavain antaa tarvittavia tukitoimia. Pestiavain on toimiva työväline, mutta siihen vaaditaan henkilö koordinoimaan ja tukemaan vapaaehtoisen polkua. (Hätönen 2016.) Sylvan vertaistukihenkilötoimintaa on organisoitu hyvin paljon Pestiavaimen kuvaamalla tavalla. Olisi hyvä pohtia, pystytäisiinkö jatkossa hyödyntämään vertaistukihenkilötoiminnan struktuureita osaksi muiden vapaaehtoistoiminnan muotojen koordinoimista. Vertaistukihenkilötoiminnan ja Pestiavaimen soveltaminen yhteiseksi organisoinnin ja ohjaamisen työkaluksi voisi myös toimia. Uskon, että uudella työntekijällä on hyvät mahdollisuudet kehittää organisointia nimenomaan benchmarkingin tulosten ja aikaisemman vertaistukihenkilötoiminnan pohjalta.

Partioon tulee vapaaehtoisia myös partion ulkopuolelta – he eivät ole koskaan aiemmin olleet partion toiminnassa mukana. Yli 22-vuotiaille partio tarkoittaa vapaaehtoistoimintaa. Toiminnan ulkopuolisten vapaaehtoisten mukaan tuleminen on haastavaa, mutta heidät otetaan silti avosylin vastaan. Haasteita tuottavat esimerkiksi perusasioiden kertaaminen uudelleen ja uudelleen, vaikka ne olisivatkin itsestäänselvyyksiä

muille, uutta henkilöä lukuun ottamatta. Uusille pyritään löytämään tutor, joka ohjaa ja kertoo epäselkeät asian. Yksinkertaisesti, tutor on kokeneempi vapaaehtoinen, joka voi neuvoa ja tukea uutta vapaaehtoista. Tärkeää ulkopuolelta tuleville vapaaehtoisille on luoda mielikuva siitä, että toimintaan kaikki ovat tervetulleita ja toimintaan on helppo osallistua. Mahdollisimman matala kynnys lähteä mukaan toimintaan auttaa mielikuvan syntymisessä. Matala kynnys tarkoittaa esimerkiksi sitä, että vapaaehtoinen on hyvä jo sellaisena kuin on ja että tekemällä oppii uusia taitoja. Uutena ja ulkopuolisena tuleminen toimintaan voi tarkoittaa myös sitä, että kokonaisuuden hahmottaminen on vaikeaa. Mikä se minulle sopivin paikka on? Siksi on hyvä järjestää monialaisia koulutuksia, jotta jokainen voi löytää helpommin sen itselleen sopivimman tehtävän kuulemalla myös muista vapaaehtoistoiminnan muodoista. (Hätönen 2016.) Uusien aktiivien henkilökohtainen huomioiminen on tärkeää, ja siihen kannattaa panostaa, jotta uudet sitoutuvat toimintaan ja tuntevat kuuluvansa joukkoon (Karreinen ym. 2010, 52).

Jokainen meistä janoaa iloa, yhteyttä toisiin ja arvostusta. Näistä kasvaa innostus, jota voi pitää onnistumisen ja onnellisuuden kokemisen edellytyksenä. (Aalto-Setälä & Saarinen 2016, 15.)

Sekä partion että Yeesin benchmarkkauksen yhteenvetona edellä mainittu lainaus kuvaa mielestäni parhaiten Sylvan vapaaehtoistoiminnan mahdollisuuksia. Sylvassa toivotetaan tervetulleeksi toimintaan, vaikka ei ole itse sairastanut syöpää. Osallistujan motivaationa voi olla halu auttaa tai tehdä hyvää. Sylva ei voi tarjota näin ollen vain vertaistukihenkilötoimintaa, vaan rinnalle pitää saada monipuolisempia tehtäviä soveltaen benchmarkingin tuloksia. Haluan tuoda innostuksen ja innostamisen Sylvan vapaaehtoistoimintaan. Innostuneet ihmiset luovat ympärilleen positiivisuutta, kuten Yeesin benchmarkkauksesta havaittiin. Voisiko Sylvassa innostuksesta ja innostamisesta tehdä vapaaehtoistoiminnan tehtävän?

4.5 Havainnoinnin tulokset

Siisiäisen (2010, 9) mukaan osallistumisen sosiaalisia kenttiä politiikan rinnalla ovat tiedettä, taidetta, taloutta, uskontoja, paikallisesta kansainväliseen sekä yksityisestä julkisuuteen olevia eri tasoja. Aaro Harju kirjoittaa artikkelissaan aiheesta osallistumi-

nen (2004) ja keskeisimmät ajatukset ovat, että ihminen osallistuu itselleen tärkeisiin yhteiskunnallisiin asioihin, mutta osallistumistilanteet ovat ennalta rakennettuja muiden puolesta (Richter 2000; Supper 2000; Viirkorpi 1993). Mielestäni tämä kuvaa hyvin nykypäivän tilannetta. Kansalaiset ovat valmiita osallistumaan epämuodollisiin rakenteisiin tai symboliikkaan perustuviin tapahtumiin, kuten mielenosoituksiin tai Roosa nauha -kampanjaan, mutta silti ne on joku ulkopuolinen meille rakentanut ja täten tehnyt osallistumisen helpoksi. Tämä on hyvä huomioda myös vapaaehtoistoiminnan näkökulmasta. Monipuoliset toiminnot ja eritasoisia sitoutumista vaativat tehtävät muodostavat vapaamman kokonaisuuden, johon on helppo tulla mukaan – annetaan mahdollisuus myös pienelle työnpanokselle ja arvostetaan sitä.

Ajatuksesta vapaaehtoistoimintaa vapaampana muotona on kuitenkin toinenkin näkökulma. Tästä minulla on oma havaintoni sosiaalisesta mediasta. Seuraavassa on suora lainaus Facebookissa kiertävästä tilapäivityksestä:

Tänään on syöpä perhe-päivä. Voinko pyytää palvelusta?? Vain muutama teistä tekee sen, ja minä tiedän keitä he mahdollisesti ovat. ♥ jos tiedät jonkun, joka taisteli taistelun syöpää vastaan ja nukkui pois, tai joku, joka kamppailee yhä, tai on selvinnyt siitä ♥ kopioi ja liitä tämä seinällesi, osoittaaksesi tukea, kunnioitusta ja rakkautta. #cancersucks ♥ ♥ kopioi, älä jaa (Facebook.)

Kyseinen teksti on havaintoni mukaan kiertänyt ainakin joitain viikkoja – miksi ei jopa vuosia – sosiaalisessa mediassa. Ensimmäinen ajatukseni päivityksen nähtyäni on tietenkin syöpään sairastunut, ystävälläni on lähipiirissä joku, jota syöpä on henkilökohtaisesti koskettanut. Heti sen jälkeen kiinnitän huomioni viimeiseen kohtaan ”kopio, älä jaa” sekä lukuisiin kirjoitusvirheisiin. Tämä päivitys kehottaa osallistumaan, jos asia koskettaa itseä. Ja kuka ei kyseistä päivitystä pystyisi allekirjoittamaan? Kaikki Facebookissa tämän näkevät pystyvät tilapäivityksessä mainitun palveluksen tekemään, kopio, liitä ja julkaise. Tilapäivityksen tekijä on osallistunut syöpää koskevaan keskusteluun, hän on nostanut esille tärkeän asian, syövän sairastaneet sekä siihen menehtyneet ihmiset. Tämä on erittäin hyvä esimerkki vapaammasta osallistumisesta.

Tilapäivityksellä on kuitenkin varjopuoli, sillä siinä levitetään valheellista tietoa. Oman selvitykseni perusteella, ei ole olemassa ”syöpä perhe-päivää”. Ei edes kansainvälisesti. Tämä päivitys on siis voinut liikkua valtakunnallisesti, miten kauan tahansa, sillä sen alkuperäistä lähdettä voi olla jopa mahdoton selvittää. Syy tähän on viimeinen lause ”kopio, älä jaa”. Kyseisen viestin takana ei ole mikään organisaatio, vaan kyseessä on virheellinen kiertoviesti. Kyseinen tilapäivitys on osoitus siitä, miten helppoa vapaaehtoistoimintakin voi käytännössä olla. Syöpäjärjestöjen strategiassa kerrotaan, että suomalaiset tarvitsevat luotettavaa tietoa syövästä (Syöpäjärjestöt 2015, 5). Myös Sylvan tärkeimpiin tehtäviin mainitsin aluksi tiedon tuottamisen. Facebook-päivityksen kaltainen virheellinen kiertoviesti ei tue strategian toteutumista tai Sylvan tavoitetta.

Olen pohtinut, onko oleellisempaa vain levittää tärkeää tietoa, vaikka se olisi valheellista. Pitääkö tiedon olla aina virallisesti jonkun organisaation tai luotettavan tiedon tuottaja? Syöpä on sairaus, johon tarvitsee tukea ja apua. Tiedon levittämällä yhä useammat ihmiset voivat löytää myös Sylvan toimintaan. Edellä mainitun julkaisun kirjoittajan käsityksen mukaan kyseisenä päivänä oli ”syöpä perhe-päivä”, hän on levittänyt tärkeää tietoa, vaikka se on valheellista. Ilmiö kertoo, kuinka helppoa on osallistua matalan kynnyksen toimintaan. Syöpäjärjestöjen kentällä tulisi huomioida sosiaalisessa mediassa osallistaminen. Kansalaiset voisivat levittää oikeaa tietoa jakamalla järjestöjen tilapäivityksiä. Ilmiö on myös perustelu syöpäjärjestöjen erityispiirteelle, osallistumiselle.

5 SUOSITUKSET JA MALLIN KUVAUS

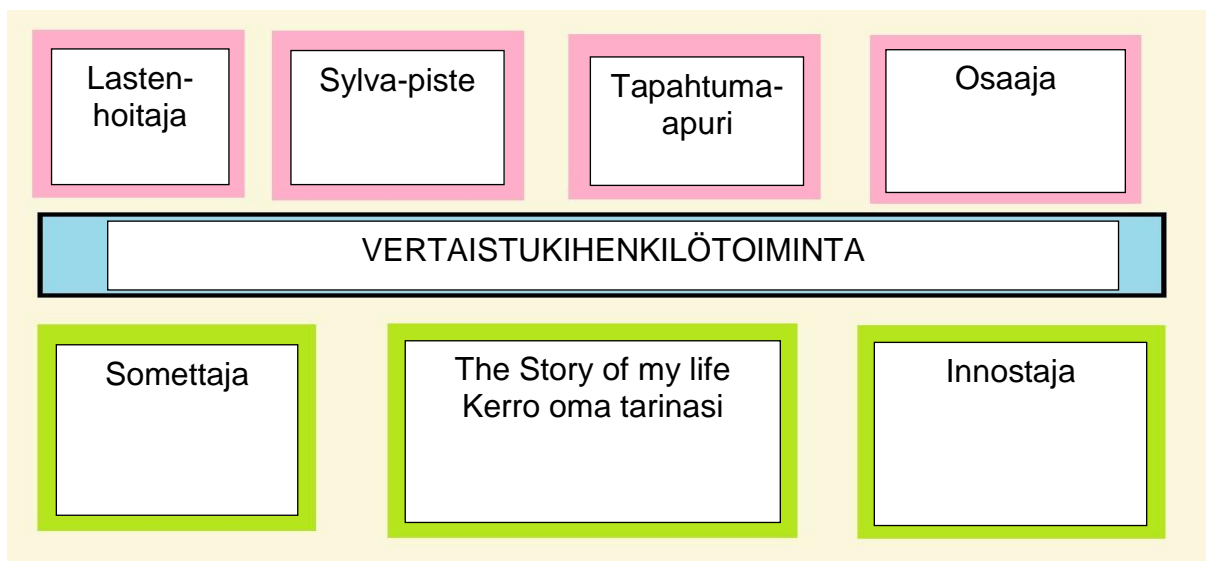
Vapaaehtoistoiminnan kehittämisessä ja järjestämisessä on otettava huomioon, että omalla henkilökohtaisella kokemuksella voi olla isompi merkitys kuin henkilökohtaisella tiedolla. Vapaaehtoisina voi toimia henkilöitä, jotka ovat itse sairastaneet syövän, ja heidän kokemustietonsa on ainutlaatuista. On joitain vapaaehtoistoiminnan muotoja, joita vain he pystyvät tekemään, sillä kokemustieto on välttämätöntä. Tällainen toiminto on esimerkiksi vertaistukihenkilötoiminta. Tärkeää olisi huomata, että

vapaaehtoinen, joka on sairastanut syövän, voi kertoa omaa tietoaan eteenpäin vapaaehtoisille, joilla ei ole henkilökohtaista kokemusta. Tämä on yksi syy siihen, miksi kyselylomakkeen vastaukset haluttiin juuri syövän sairastaneilta nuorilta. Heillä on käsitys siitä, millaista tukea sairastunut tarvitsee, millaista toimintaa olisi hyvä olla enemmän tai mitä vähemmän. Vapaaehtoistoiminnan monipuolistamisen kautta Sylva tarjoaa mahdollisuuden osallistua – kokemustiedosta riippumatta.

Suosituksia ja malli ovat kehittämistyön menetelmien tuloksista syntyneitä havaintoja ja päätelmiä. Mallin hyödyntäminen käytännön työhön vaatii sekä henkilöstö- että aikaresursseja. Suosituksena on, että Sylvan uusi työntekijä perehtyy opinnäytetyön tutkimustuloksiin sekä kehittää edelleen vapaaehtoistehtäviä Syöpäjärjestöjen työryhmän suositusten perusteella. Uudelle työntekijälle kannattaa luoda oma Facebook-profiili sekä WhatsApp vapaaehtoistoiminnan viestinnän lisäämiseksi. Ne ovat viestinnän kanavia, joita nuoret käyttävät. On kuitenkin otettava huomioon tekstiviestit ja sähköpostit sekä tiedottamisen kanavat nuorten suosimien viestintäkanavien rinnalla. Jokaisen vapaaehtoisen yksilöllisyys pystytään huomiomaan viestinnän kautta, jolloin vapaaehtoiset motivoituvat ja sitoutuvat toimintaan paremmin.

Toiminnan monipuolistaminen tarkoittaa sitä, että vertaistukihenkilötoiminnan rinnalle saadaan uusia mahdollisuuksia toimia. Monissa järjestöissä toiminnan monipuolistamista pidetään todennäköisenä (Peltosaari ym. 2016, 137). Sylvassa vapaaehtoistoiminnan monipuolistamisella voitaisiin saada mukaan enemmän ihmisiä ja nuorilla olisi jatkossa mahdollisuus aitoon vaikuttamiseen sekä mielekkääseen vapaa-ajan tekemiseen.

Suosituksena on, että uusi työntekijä käy läpi laadukkaan vapaaehtoistoiminnan elementit Laimion ja Välimäen teoksesta Vapaaehtoistoiminta kehittyy (2011, 25-45), jotta vapaaehtoistoiminnalle saadaan laadukkaat struktuurit eli prosessikuvaukset koordinoimisen tueksi. Opinnäytetyön tulosten ja menetelmien laadukas hyödyntäminen tukevat uuden työntekijän suunnittelu- ja toteutusprosesseja. Hyödyntämällä mallia työntekijä voi kehittää myös muita vapaaehtoistoiminnan muotoja.

Kuvio 4. Sylvan nuorten vapaaehtoistoiminnan malli yksinkertaistettuna.

Sylvan nuorten vapaaehtoistoiminnan malli (Liite 2) on opinnäytetyön konkreettinen tuotos, joka on muodostettu erilaisten kehittämistyön menetelmistä saatujen tulosten perusteella. Päädyin koostamaan mallin kolmesta eri tasosta, jolloin vapaaehtoisen on helppo valikoida itselleen sopiva tehtävä. Osaltaan kolme tasoa helpottavat rekrytoinnissa, kun mallissa on selkeä jako. Isoin ja jo aiemmin toiminut kokonaisuus on vertaistukihenkilötoiminta, joka kulkee mallin visuaalisessa tuotoksessa keskellä. Mallin yläreunassa vaaleanpunaisella värikoodilla on vapaaehtoistoiminnasta ne muodot, jotka vaativat läsnäoloa sekä pidempää sitoutumista toimintaan. Vihreällä värikoodilla ovat merkitty ne vapaaehtoistehtävät, jotka eivät ole sidottu aikaan tai paikkaan. Kuvaan seuraavaksi ensin vaaleanpunaiset tehtävät ja sitten vihreät tehtävät.

Vaaleanpunaisia tehtäviä ovat lastenhoitaja, Sylva-piste, tapahtuma-apuri sekä osaaja. Lastenhoitajan tehtävä on selkeästi Sylvan tarpeista lähtenyt vapaaehtoistoiminnan muoto. Lastenhoitajia tarvitaan jatkuvasti kursseille ja tapaamisiin, missä on paikalla lapsia. Tehtävä vaatii, että vapaaehtoinen haluaa toimia lasten kanssa sekä asianmukaista käytöstä lasten seurassa. Lapset ovat kaikki erilaisista taustoista, ja heillä voi itsellään olla syövän sairastaminen takanapäin tai hoidot käynnissä. Va-

paaehtoista ohjataan huomioimaan tämä käyttäytymisessään, mikä tarkoittaa, että vapaaehtoinen ymmärtää hygienian merkityksen sekä lasten infektioriskin. Tehtävä ei vaadi aikaisempaa kokemusta Sylvan toiminnasta, sillä ensimmäisen kerran yhteydessä vapaaehtoinen perehdytetään tarpeen ja aikaisemman lasten parissa toimimisen perusteella tapahtumakohtaisesti.

Sylva-piste rakennetaan erilaisiin tapahtumiin, kuten messuille ja kouluvierailuille sekä omiin tapahtumiin. Pisteellä on tarkoitus antaa luotettavaa tietoa Sylvasta ja syövästä. Sylva-pisteelle räätälöidään aina jokaisen kerran mukaan ohjelmaa ja teemoja kohdeyleisön perusteella. Sylva-pisteellä vapaaehtoinen voi keskustella ihmisten kanssa ja hoitaa pisteellä olevia tehtäviä. Aikaisempi tieto Sylvasta ja toimintaympäristöstä ovat eduksi vapaaehtoiselle, mutta ne eivät ole välttämättömiä. Ensimmäisellä kerralla vapaaehtoinen perehdytetään toimintaan. Periaatteena on, että tekemällä oppii. Sylva-pisteellä vapaaehtoiset toimivat yhdessä Sylvan työntekijöiden kanssa.

Tapahtuma-apureita tarvitaan Sylvan omiin tapahtumiin. Esimerkiksi Kansainvälinen lasten syövän päivä ja Fuck Cancer -kampanja pitävät sisällään erilaisia tehtäviä. Tehtäviin voi liittyä pitkäkestoisempia tai projektiluontoisempia tehtäviä, riippuen myös, mitä vapaaehtoinen itse haluaa tehdä. Vapaaehtoinen on osa tapahtumatiimiä, joka kokoontuu säännöllisesti ja suunnittelee sekä toteuttaa tapahtuman. Näiden tapaamisten myötä vapaaehtoinen saa tarvittavan perehdytyksen toimiakseen tapahtuma-apurina. Vapaaehtoiselle pyritään löytämään tapahtumiin liittyen mielekkäitä ja monipuolisia tehtäviä. Voi olla myös mahdollista, että vapaaehtoinen perehdytetään toimintaan ensimmäisen tapahtuman yhteydessä. Tarkoitus on mahdollistaa matala kynnys osallistumiselle toiminnan koordinoimisella sekä joustavalla asenteella.

Osaaja tuo Sylvan toimintaan omat taitonsa esiin. Sylva tarvitsee edellä mainittuihin tapahtumiin ja tilaisuuksiin valokuvaajia sekä graafikoita suunnittelemaan tapahtumailmettä. Muusikot ovat tervetulleita esiintymään ja liikunnalliset vetämään taukojumppaa tapahtumien keskelle. Vapaaehtoinen saa tilaisuuden näyttää oman osaamisensa ja Sylva haluaa sen hyödyntää.

Seuraavaksi esittelen vihreät tehtävät. Somettajana vapaaehtoinen pääsee olemaan itse esillä ja kertomaan arjestaan sekä ajankohtaisista ilmiöistä. Instagram-viikko tar-

koittaa sitä, että vapaaehtoinen saa päivittää viikon ajan kuvia itsestään tai ympärillä olevasta maailmasta ja samalla hän voi kertoa omasta elämästään. Tärkeää on huomata, että syövästä saa puhua mistä näkökulmasta tahansa. Somettaja saa tukea omaan toimintaansa Sylvan työntekijöiltä, sillä he antavat vinkkejä ja ohjeita päivittämisaiheisiin. Vapaaehtoinen päivittää Sylvan Instagram-tiliä. Aikaisempaa kokemusta Instagramista ei vaadita, vapaaehtoisella pitää kuitenkin olla älylaite, johon saa ladattua Instagram-sovelluksen. Päivitykseen voi laittaa esimerkiksi aiheutunnisteen #vainsyöpäelämää, jolloin seuraajat tietävät, että päivittäjä on Sylvan vapaaehtoinen. Somettajan velvollisuuksiin kuuluu, että annetut salasanat on pidettävä omalla tietona, eikä niitä missään tilanteessa saa levittää eteenpäin. Somettaja päivittää instagramiin asiallisia kuvia, jotka ovat Sylvan arvojen ja sääntöjen mukaisia. Parhaimmillaan vapaaehtoinen levittää arkielämän tietoa syövästä ja antaa tukea muille sairastuneille. Instagramin päivittämisen lisäksi Sylva tarvitsee apuvoimia Facebookin päivittämiseen sekä Twitter-tilin perustamiseen.

The Story Of My Life -vapaaehtoinen saa mahdollisuuden kirjoittaa oman tarinansa. Tarinat julkaistaan Sylvan blogialustalla tai Sylva-lehdessä vapaaehtoisen toiveiden mukaisesti. Vapaaehtoinen voi kirjoittaa useita tekstejä tai vain yhden. Oma tarina on myös mahdollista kertoa yhteistyökumppaneille, jolloin kokemustiedon kautta annetaan arvokasta tietoa alan ammattilaisille. The Story Of My Life -vapaaehtoinen voi toimia anonyymisti tai kirjoittaa omalla nimellään. Kirjoittaja voi olla kuka tahansa, joka tuntee lapsen tai nuoren, joka on sairastunut syöpään. Kirjoittaja voi olla sairastunut itse, sairastuneen sisarus, vanhempi, sukulainen, ystävä tai joku lähipiiristä.

Mielestäni syöpä on aiheena vakava, mutta jatkuvaa sairauden hoidon kehittymistä ja positiivista asennetta ei silti saisi unohtaa. Yhteenvetona koko tutkimukseni tuloksena Sylvalle voisi luoda yhden vapaaehtoistoiminnan muodon, jonka tehtävänä olisi innostaa muita toiminnassa olevia vapaaehtoisia. Innostaja pääsisi myös kehittämään toimintaa ja tuomaan uusia ideoita Sylvan työntekijöille esille. Innostaja on Sylvan vapaaehtoistoiminnan kannustaja ja muiden vapaaehtoisten tukija. Innostaja voi olla itse läsnä tapahtumissa ja seurata aktiivisesti somettajien työtä, jolloin hän voi antaa kehittämisohjeita. Innostaja tuo uudet ideat kentältä Sylvan työntekijöille tiedoksi, jolloin jokainen vapaaehtoinen pääsee olemaan kehittämistoiminnassa mukana. Jokaisen vapaaehtoisen ääni halutaan saada kuuluviin, omat ideat voi tuoda innostajan

kautta esille. Innostajan rooli sopii toiminnan tunteville henkilöille ja kehittämismyönteisille ihmisille. Roolissa on vastuullisia sekä toimintaa ohjaavia elementtejä. Innostaja ei ole jokaiselle se ensimmäinen vapaaehtoistoiminnan muoto, sillä se vaatii kentän tuntemusta sekä innovatiivisuutta.

6 POHDINTA

Nuorten vapaaehtoistoiminnan kehittäminen opinnäytetyön aiheena on ollut antoisa ja mielenkiintoinen kokonaisuus. Olen tutustunut vapaaehtoistoiminnan ilmiöihin sekä pohtinut nimenomaan Sylvan toiminnan erityispiirteitä. Tässä luvussa käsittelen johtopäätöksiä, opinnäytetyön arviointia sekä jatkotutkimuksen mahdollisuuksia.

6.1 Keskeisimmät tulokset ja johtopäätökset

Johtopäätökseni opinnäytetyössäni on ollut, että monipuolistamalla ja kohdentamalla vapaaehtoistoimintaa Sylva saa uusia toimijoita mukaan sekä pystyy toteuttamaan paremmin omia tavoitteitaan syöpäjärjestöjen kentällä. Näin Sylva osallistuu keskusjärjestön strategiaan ja kokonaisvaltaisen vapaaehtoistoimintansa kehittämistyöhön. Tulevaisuudessa Sylvan vapaaehtoistoiminnalla on merkitystä niin yksilö-, yhteisö- ja valtakunnallisella tasolla useisiin kohteisiin. Opinnäytetyöni tulokset edistävät nuorten asemaa sekä kokonaisvaltaista vapaaehtoistoiminnan kehittämistyötä Sylvassa. Pohdin myös, että kehittämistyöhön tarvitaan muitakin välineitä kuin onnistunut opinnäytetyöni. Työn soveltaminen käytäntöön vaatii järjestöltä resursseja, joita ovat esimerkiksi työntekijät sekä vapaaehtoistojat.

Opinnäytetyöprosessin aikana olen oppinut paljon liittyen vapaaehtoistoimintaan. Olen huomannut, että vaikka toiminnalle ei ole aikaisemmin mietitty toimintaa ohjaavia sääntöjä, kehittämistyö on silti mahdollista. Olen saanut ammatillista varmuutta liittyen vapaaehtoistoiminnan kenttään sekä sen monipuolisuuteen. Vapaaehtoistoiminta kehittyy myös muissa syöpäjärjestöissä, se on kasvava voimavara. Kun syöpä-

järjestöjen kentälle saadaan enemmän vertailukohtia, Sylva voi kehittää omaa toimintaansa niiden pohjalta. Olen innostunut vapaaehtoistoiminnasta ja sen kehittämistä, voisin hyvin kuvitella itseni kentälle tekemään uusia vapaaehtoistoiminnan kehittämisprojekteja.

Johtopäätöksenä on ollut myös, että vapaaehtoistoiminnan organisoimisessa pitää ottaa huomioon erityispiirteet. Tarkoitin sitä, että vaikka monipuolistamme osallistumismahdollisuuksia, jokaisen toiminnassa on ymmärrettävä aihe, jonka ympärillä toimintaa tehdään. Aihe on lapsen tai nuoren sairastama syöpä. Erityispiirteitä ovat syövän huomioimen toiminnassa, sairauden tuoma kokemustieto, auttamishalu, innostuneisuus ja se, että toimintaan on mahdollista osallistua jatkossa, vaikka ei ole itse sairastanut syöpää.

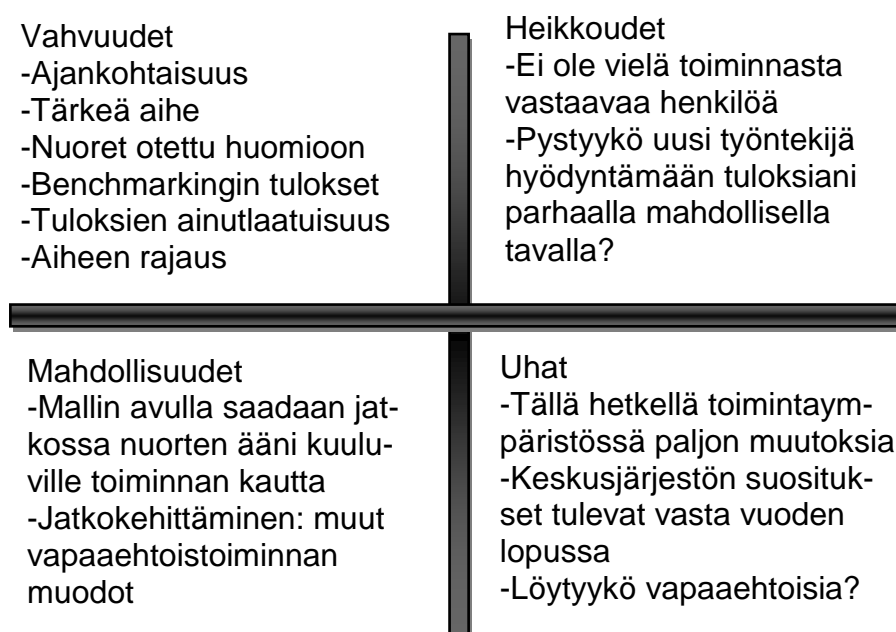
6.2 Tutkimuksen arviointia

Löysin ajanmukaisia lähteitä, joita oli mahdollista soveltaa kehittämistyöhön. Vapaaehtoistoiminnasta löytyy erilaisia oppaita ja materiaaleja toiminnan organisoinnin tueksi. Onnistuin mielestäni löytämään Sylvan tarpeisiin soveltuvat lähteet, vaikka aikaisempaa tietoa syöpäjärjestöjen vapaaehtoistoiminnasta ei ollut saatavilla pois lukien vertaistukihenkilötoiminta.

Kehittämistyön menetelmien kohdalla vastausten tulkitseminen pitää toteuttaa jatkuvalla arvioinnilla ja aina ne omat ensimmäiset johtopäätökset eivät tue lopputulosta. Koen kuitenkin, että onnistuin löytämään merkityksellisemmät tulokset. Kyselylomake menetelmänä on laadukkaan tiedonsaannin kannalta haastavaa, mutta onnistuin analysoimaan tuloksia kiitettävästi. Kyselylomakkeen tuloksissa huomioidaan reliaabelius ja validius. Reliaabelius tarkoittaa, että pystyttäisiin toistaman kysely ja saataisiin samat vastaukset sekä pystyttäisiin poistamaan sattumanvaraisuus. Validius tarkoittaa, että pystytään mittaamaan juuri sitä, mitä on tarkoituskin mitata. Ei vain tutkijan kuvitelmia mitattavista asioista. (Hiltunen 2016, 11.) Olen sitä mieltä, että jos kysely toteutettaisiin uudelleen, saataisiin samankaltaiset vastaukset. Osaltaan tätä vastausta puoltaa jo se, että kysely toteutettiin kahdessa eri erässä. Jos jälkimmäisen ryhmän tulokset olisivat poikenneet edellisestä, voisin tulkita, että reliaabelius ei

ole täytynyt. Validius kyselylomakkeeni kohdalla tarkoitti sitä, että kyselyn tarkoituksena oli selvittää nuorten odotuksia ja käsityksiä Sylvan vapaaehtoistoimintaan liittyen. Toisaalta olen kriittinen validiuden suhteen, sillä edellä mainittu tarkoitus oli myös käsitykseni tutkittavasta aiheesta. Pohdin kuitenkin, että analysoin tulokset laadullisina, jolloin validiuden ei ole välttämättä määrä edes täyttyä. Kyselyn tuloksina sain ainutlaatuisia vastauksia aiheeseen, jota ei ole aiemmin tutkittu.

Olen kuvannut opinnäytetyön onnistumista SWOT-analyysissä. Nelikenttäanalyysissä tarkastellaan sekä sisäisiä että ulkoisia tekijöitä ja sen avulla selvitän opinnäytetyöni vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet sekä uhat.

Kuvio 5. SWOT-analyysi

Vahvuutena opinnäytetyössäni on aiheen ajankohtaisuus sekä merkityksellisyys koko ammattialalle. Opinnäytetyön onnistumisen taustalla on menetelmien laadukkaat ja ainutlaatuiset tulokset. Otin tutkimuksessani huomioon nuoret ja nuorten kokemukset. Kun kohderyhmän tarpeet on otettu huomioon, käytännöntoteutuksella on paremmat mahdollisuudet onnistua. Esimerkiksi benchmarkattavat järjestöt osoittautuivat erinomaisiksi, koska molemmat järjestöt työskentelevät nuorten parissa. Sain järjestöiltä tarvittavaa tietoa sekä uusia ideoita Sylvalle sovellettaviksi. Koen, että osasin

rajata opinnäytetyön aihetta tilaajaorganisaation kanssa riittävästi, ja olen lopputulokseen tyytyväinen.

Selkeänä heikkoutena koen henkilöstöresurssit tällä hetkellä Sylvassa. Kehittämistyön edetessä minulle kuitenkin vakuutettiin, että asiaan on tulossa muutos ja uusi työntekijä palkataan lähiaikoina yhtenä työtehtävänään vapaaehtoistoiminnan koordinoiminen sekä kehittäminen. On siis, hyvä jos henkilöstöresursseihin liittyvä huoli saadaan kitkettyä pois. Pohdin kuitenkin, pystyykö uusi työntekijä hyödyntämään saamiani tuloksia työskennellessään.

Prosessin aikana olen saanut muutoksen tuulet puhaltamaan toimintaympäristössä ja konkreettisesti tilaajan työntekijät miettimään vapaaehtoistoiminnan periaatteita. Vaikka Sylvan vapaaehtoistoiminnan sopimukset ja arvot ovat työnalla opinnäytetyön valmistuessa, koen, että olen saanut merkittäviä muutoksia vapaaehtoistoiminnan monipuolistamiseksi. Koko organisaation toiminnan jatkuvuuden kannalta nuorten huomioiminen on ensiarvoisen tärkeää. Opinnäytetyön tulokset mahdollistavat jatkossa nuorten osallistumisen Sylvan toimintaan.

Koen uhkana tuloksilleni, että Syöpäyhdistyksen suositukset jäsenjärjestöille tulevat vasta vuoden lopussa. Toisaalta, osaan nähdä siinä myös mahdollisuuden, kun toimintaa mietitään ensin järjestön omista lähtökohdista, voidaan niitä peilata jälkeenpäin keskusjärjestön suosituksiin. Vuonna 2016 Sylvan toimintaympäristössä on paljon muitakin muutoksia kuin vapaaehtoistoiminnan kehittäminen. Koen haasteelliseksi nostaa vapaaehtoistoimintaa esille, jos toiminnassa on organisaation sisällä isoja muutoksia.

Koko prosessin ajan olen ollut luottavainen omaan tekemiseeni sekä käyttämiini tutkimusmenetelmiini, jotka ovat olleet opinnäytetyöni vahvuuksia. Olen huomannut, että omalla toiminnallani olen saanut arvokasta työtä aikaiseksi. Pidin kiinni aikataulusta sekä opinnäytetyön toteutumisesta, mikä vauhditti prosessin etenemistä myös tilaajan osalta. Jokaisella prosessiin osallistuneella henkilöllä on ollut erittäin suuri merkitys tulosten onnistumisten kannalta. Työn sovellettavuus ja tutkimustulosten hyödyntäminen käytännön työhön on ajankohtaista tilaajan kannalta, mutta koska vapaaehtoisuus on keskeinen aihe monissa organisaatioissa, työstä on hyötyä mo-

nelle eri taholle. Mielestäni työni on sovellettavissa minkä tahansa vapaaehtoistoiminnasta kiinnostuneen organisaation kehittämistyön tueksi. Organisaatiot voivat tutkia omia erityispiirteitään ja siten erottua kilpailusta hyödyntäen tuloksia kehittämistyöhön sekä vastaten kohderyhmän tarpeisiin.

6.3 Jalkauttamissuunnitelma ja jatkotutkimusideat

Jalkauttamissuunnitelmaa olen tehnyt ajatuskarttaan jo keväällä, kun suunnittelin opinnäytetyötä. Tärkein osa käytännöntyöstä tapahtuu Sylvan omien työntekijöiden ja verkostojen kautta. Minulla on mahdollisuus kirjoittaa opinnäytetyöstäni teksti Sylvan lehteen sekä ensimmäinen blogikirjoitus Sylvan nettisivuille. Sylva on menossa Kansalaisareena ry:n järjestämiin vapaaehtoistoiminnan messuille joulukuun alussa. Messut ovat tulosten jalkauttamisen kannalta erinomaiseen ajankohtaan, sillä pääsemme heti kuulemaan muiden ammattilaisten ajatuksia ja näkemyksiä toiminnastamme. Messut ovat myös tärkeä tapahtuma mahdollisten uusien vapaaehtoisten rekrytoinnin kannalta. Messujen kautta saamme jalkautettua opinnäytetyötäni myös Kansalaisareena ry:n tiedoksi, sitä kautta voi olla mahdollisuus jakaa tutkimustietoa eteenpäin muille vapaaehtoistoiminnasta kiinnostuneille.

Pohdin myös muita mahdollisia väyliä jalkauttaa opinnäytetyöni tuloksia. Sylvan nettisivuille voisi koostaa tiedot uusista vapaaehtoistoiminnan muodoista sekä säännöistä ja yhteyshenkilöstä, kun ne ovat tiedossa. Uusista muodoista ja käynnistyvästä toiminnasta voitaisiin kertoa myös Sylvan sosiaalisen median kanavissa ja myös nuorten omissa Facebook-ryhmissä. Sylva tekee yhteistyötä valtakunnallisesti monen eri tahon kanssa, jolloin jalkauttaminen kannattaisi toteuttaa monitasoisesti. Esimerkiksi keskusjärjestölle voi lähettää opinnäytetyön tuotoksen kuvaamaan, kuinka syöpäjärjestöt voisivat toteuttaa nuorille suunnattua vapaaehtoistoimintaa. Parhaassa tapauksessa tutkimuksessani esitetyt tulokset pystytään jalkauttamaan heti käyttöön sekä jatkokehitykseen.

Olen pohtinut opinnäytetyöni jatkotutkimuksen mahdollisuuksia. Ensinnäkin, toiminnan jatkuva kehittäminen osallistamalla nuoret mukaan on hyvin mahdollinen. Nuoret osallistamalla saadaan toiminnasta nuorten itsensä näköinen sekä jatkuvuutta toi-

minnalle. Nuoret kasvavat ja kehittyvät seuraten ajankohtaisia ilmiöitä. Sylvan työntekijöillä ei ole välttämättä mahdollisuutta seurata nuorten keskuudessa olevia suosituimpia ilmiöitä, jolloin nuorten mielipiteet ovat arvokkaita. Itselleni tulee kehitysehdotukseksi mieleen YouTube -kanavan perustaminen seuraavana osana nuorten vapaaehtoistoimintaa ja vloggauksen mahdollistaminen nuorille somettajille.

Toiseksi, opinnäytetyön tulosten avulla on mahdollista kehittää vapaaehtoistoimintaa edelleen. Tulokseni käsittelevät vain nuorille suunnattuja vapaaehtoistoiminnan muotoja, mutta on huomioitava, että kaikenikäiset ovat tervetulleita Sylvan vapaaehtoisiksi. Seuraava kehittämisaskel voisi olla nimenomaan aikuisille, noin 35-65-vuotiaille suunnatun vapaaehtoistoiminnan muotojen rakentaminen. Osaltaan roolit voivat olla samanlaisia kuin nuorten vapaaehtoistoiminnassa, mutta toimintaa kohdentamalla voidaan selvittää aikuisten motivaatiotekijöitä ja rakentaa tehtäviä sen mukaan. Mielestäni vapaaehtoistoiminnan vaikuttavuuden arviointi olisi yksi mahdollinen jatkotutkimuskohde. Millaisia vaikutuksia vapaaehtoistoiminnalla on syöpää sairastaville nuorille ja lapsille, mutta toisaalta myös vapaaehtoiselle itselleen? Olisi mielenkiintoista tutkia, onko vapaaehtoistoiminnalla vaikutuksia myös työntekijöiden arkeen. Onko vapaaehtoistoiminta lisännyt tai vähentänyt työmäärää? Selvittäisin, millainen suhde ammatillisella työllä ja vapaaehtoistoiminnalla on. Mielestäni vaikuttavuuden arvioinnilla järjestö saa arvokasta tietoa.

Vaikuttavuuden arvioinnin ohessa voidaan puhua myös toiminnan laadun arvioinnista. Tutkimus vapaaehtoistoiminnan laadukkuudesta vaatisi resursseja sekä pitkäjänteistä sitoutumista tutkimustyöhön. Uskon, että laadukkaan toiminnan tiedostaminen lisää jatkuvuutta sekä erottumista kilpailusta. Laadukkaalla toiminnalla saadaan toimintaan lisää osallistujia, uskottavuutta toiminnalle sekä yhteistyötä vapaaehtoistoiminnasta kiinnostuneiden organisaatioiden kanssa. Opinnäytetyöni tulokset mahdollistavat edellä mainitut kehittämisen mahdollisuudet. Vapaaehtoistoiminta on nyt ja tulevaisuudessa osa yhteiskuntaamme, myös syöpäjärjestöjen kentällä. Monipuoliset mahdollisuudet toimia vapaaehtoisina motivoivat uusia toimijoita mukaan järjestöjen toimintaan ja sitä kautta vaikuttavat omaan hyvinvointiin sekä koko yhteiskunnan palvelurakenteeseen.

LÄHTEET

- Aalto-Setälä, Pauli & Saarinen, Mikael 2016. Innostus. Myötämanipuloinnin aakkoset. Liettua: Talentum Pro.
- Ahola, Reetta 2012. Potilaiden järjestö nyt ja tulevaisuudessa. Teoksessa: Pöyhtäri, Mari (toim.) 2012. Sylva lehti 5/2012. Karprint Oy, (21-25).
- Aro, Marika 2016. Asiantuntijakeskustelut. 17.10.2016. Sylva ry. Helsinki: Sylva ry.
- Grönlund, Henrietta 2015. Vapaaehtoistoiminnan mahdollisuudet. Teoksessa: Vapaaehtoistoiminta lapsiperheiden tukena. HelsinkiMissio: Origos, (22-25). Viitattu: 17.10.2016. http://www.helsinkimissio.fi/sites/default/files/attachments/HM_PeSu_Raport_v4_DIGI_0.pdf
- Harju, Aaro 2005. Kansalaisyhteiskunta vapaaehtoistoiminnan innoittajana. Teoksessa: Nylund, Marianne & Yeung, Anne Birgitta (toim.) 2005. Vapaaehtoistoiminta: anti, arvot ja osallisuus. Jyväskylä: Vastapaino, (58-80).
- Harju, Aaro 10.12.2004. Osallistuminen. Artikkel. Viitattu: 10.10.2016. http://www.kansalaisyhteiskunta.fi/tietopalvelu/osallistuminen_ja_vaikuttaminen/osallistuminen
- Hiltunen, Leena 2016. Metodina kyselytutkimus. Jyväskylän yliopisto. Viitattu: 31.10.2016. <http://www.mit.jyu.fi/ope/kurssit/Graduryhma/PDFt/kyselytutkimus2.pdf>
- Hänninen, Oona 2016. Benchmarking. 20.10.2016. Yeesi ry. Helsinki: Allianssi-talo.
- Hätönen, Viljami 2016. Benchmarking. 27.10.2016. Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry. Helsinki: Partioasema.
- Karlsson, Mirja 2016. "Tuen antaminen tuntuu hyvältä". Teoksessa: Jyrkkiö, Sirkku 2016. Syöpä 1/16. Helsinki: TS-Yhtymä Oy, (5).
- Kaila, Katja (toim.) 2014. Onnistunut vapaaehtoistoiminta. Opas toiminnan kehittäjälle. Helsinki: Lönnberg print & promo.
- Karreinen, Lari, Halonen, Maria & Tennilä, Meri (toim.) 2010. 10 askelta parempaan vapaaehtoistoimintaan. Helsinki: Vihreä sivistysliitto ry.
- Laimio, Anne & Välimäki, Sari 2011. Vapaaehtoistoiminta kehittyy. Jyväskylä: Koipijyvä Oy. Viitattu: 14.9.2016. <http://www.kssotu.fi/media/Vapaaehtoistoiminta%20kehittyy.pdf>.
- Salmela-Aro, Katariina & Nurmi, Jan-Erik (toim.) 2002. Mikä meitä liikuttaa. Modernin motivaatiopsykologian perusteet. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Nylund, Marianne & Yeung, Anne Birgitta 2005. Vapaaehtoisuuden anti arvot ja osallisuus murroksessa. Teoksessa: Nylund, Marianne & Yeung, Anne Birgitta (toim.) Vapaaehtoistoiminta: anti arvot ja osallisuus. 2005. Tampere: Vastapaino, (13-38).
- Ojasalo, Katri, Moilanen, Teemu & Ritalahti, Jarmo 2010. 1.-2. painos. Kehittämistyön menetelmät. Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. Helsinki: WSOYpro Oy.
- Peltosaari, Juha, Eronen, Anne, Litmanen, Tapio, Londén, Pia & Ruuskanen, Petri 2016. Järjestöjen tulevaisuus Järjestöbarometri 2016. SOSTE sosiaali ja terveys ry. Vaasa: FRAM. Viitattu 31.10.2016. http://www.soste.fi/media/soste_jarjestobarometri_2016.pdf

- Pessi, Anne Birgitta & Saari, Juho 2008. Hyvä tahto: auttamisen asenteet ja rakenteet Suomessa. Helsinki: Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto ry.
- Rahikainen, Anna-Elina 2016. Asiantuntijakeskustelut 14.10.2016 & 27.10.2016 & 1.11.2016. Sylva ry. Helsinki: Sylva ry.
- Siisiäinen, Martti 2010. Osallistumisen ongelma. Teoksessa: Kansalaisyhteiskunta 1/2010 (8-40). Viitattu: 21.9.2016.
https://asiakas.kotisivukone.com/files/kyts.kotisivukone.com/KY-lehti/2010-1/ky2010-1_art_siisiainen_korjattu.pdf.
- Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry 2016a. Aikuisena partioon. Viitattu: 5.11.2016. <http://www.partio.fi/tule-mukaan/aikuisena-partioon>
- Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry 2016b. Vapaaehtoisen roolit partiassa. Viitattu: 21.11.2016. <http://toiminta.partio.fi/ajankohtaista/vapaaehtoisen-roolit-partiassa>
- Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry 2015. Pestiävain 12/2015. Viitattu 31.10.2016. <http://toiminta.partio.fi/ajankohtaista/pestiavain>
- Suomen Syöpäyhdistys ry 2015. Toimintasuunnitelma 2016. Viitattu: 2.11.2016.
<https://s3-eu-west-1.amazonaws.com/frantic/syopa-jarjestot/SSY-toimintasuunnitelma-2016.pdf>
- Sylva ry 2016a. Sylva on sinua ja perhettäsi varten. Viitattu 31.10.2016.
<http://www.sylva.fi/fi/sylva-ry/>
- Sylva ry 2016b. Nuoret ja nuoret aikuiset. Viitattu 30.10.2016.
<http://www.sylva.fi/fi/nuoret-ja-nuoret-aikuiset/>
- Syöpäjärjestöt 2016. Vertaistukihenkilöt. Viitattu 12.11.2016.
https://www.syopajarjestot.fi/osallistu/tukihenkilot/?_ga=1.186838184.1201358832.1478085792
- Syöpäjärjestöt 2015. Syöpäjärjestöjen strategia 2020 -esite. Grano Oy.
- Tuulenmäki, Anssi 2013. Kokeilemalla kehittämisen malli. Viitattu 24.10.2016.
<http://www.mindspace.fi/kokeilemalla-kehittamisen-malli/>
- Vähäkylä-Aulo, Anne, Pöyhtäri, Mari, Lappalainen, Anita & Ahola, Reetta 2012. Sylva ry 30 vuotta historiikin aikajana. Teoksessa: Pöyhtäri, Mari (toim.) 2012. Sylva lehti 5/2012. Karprint Oy, (22-25).
- Willberg, Elina 2015. Sitran selvityksiä 93. Vapaaehtoistoiminnasta iloa monille Hyvinvointia tukevan vapaaehtoistoiminnan vastuut ja käytännöt. Sitra.
<https://www.sitra.fi/julkaisut/Selvityksi%C3%A4-sarja/Selvityksia93.pdf>
- Yeesi ry 2016. Nuorilta nuorille. Viitattu: 31.10.2016. <http://www.yeesi.fi/yeesi/>
- Yeung, Anne Birgitta 2005a. Tutkimustyökaluja vapaaehtois- ja vapaaehtoistoiminnan mysteeriin. Teoksessa: Nylund, Marianne & Yeung, Anne Birgitta (toim.) 2005. Vapaaehtoistoiminta: anti, arvot ja osallisuus. Tampere: Vastapaino, (83-103).
- Yeung, Anne Birgitta 2005b. Vapaaehtoistoiminnan timantti. Miten mallintaa motivaatiota? Teoksessa: Nylund, Marianne & Yeung, Anne Birgitta (toim.) 2005. Vapaaehtoistoiminta: anti, arvot ja osallisuus. Tampere: Vastapaino, (104-125).

LIITTEET

Liite 1. Kyselylomake

<https://www.webpolsurveys.com/Preview/PreviewQuestions>

SYLVA RY
SUOMEN SYÖPÄSAIRAIKEN
LASTEN JA NUORTEN HYVÄKSI.

Kysely Sylva ry:n vapaaehtoistoiminnasta

Kyselyn tavoitteena on kehittää Sylva ry:n toimintaa niin, että sillä voidaan vastata jäsenten ja muiden osallistujien tarpeisiin.

1. Olen

☐ Nainen
☐ Mies
☐ Muu

2. Ikä

☐ 13-17
☐ 18-22
☐ 23-27
☐ 28-32
☐ 32+

3. Miksi olet Sylvan toiminnassa mukana?

☐ Olen itse sairastanut syövän
☐ Läheinen on sairastanut syövän
☐ Minulla ei ole ollut syöpää, mutta olen kiinnostunut toimimaan vapaaehtoisena

4. Missä Sylvan toiminnassa olet käynyt? Mainitse kaikki kurssit, tapaamiset, kampanjat jne.

5. Oletko kuullut seuraavista Sylvan vapaaehtoistoiminnan muodoista? Laita raksi (x) tuttujen kohdalle.

☐ Vertaistukihenkilötoiminta	☐ Kansainvälinen lasten syövän päivä	☐ Varainhankinta, esim. tipaskeräys
☐ Kokemusasiantuntija	☐ Some-päivittäminen	☐ Oman taidon esilin tuominen
☐ Tapahtumien toteuttaminen	☐ Fuck Cancer	☐ Nuorten omat tapahtumat/Nuorisotoimikunta

6. Mistä seuraavista vapaaehtoistoiminnan muodoista olisit erityisesti kiinnostunut jatkossa?

☐ Vertaistukihenkilötoiminta	☐ Kansainvälinen lasten syövän päivä	☐ Varainhankinta, esim. tipaskeräys
☐ Kokemusasiantuntija	☐ Some-päivittäminen	☐ Oman taidon esilin tuominen
☐ Tapahtumien toteuttaminen	☐ Fuck Cancer	☐ Nuorten tapahtumat/Nuorisotoimikunta

<https://www.webpolsurveys.com/Preview/PreviewQues>

7. Mitkä asiat motivoivat sinua vapaaehtoistoimintaan?

- ☐ Olen itse sairastanut syövän ☐ Uudet kaverit ☐ Saan tukea omaan sairauteeni
☐ Uutta tekemistä vapaa-ajalle ☐ Toimintaan on helppo tulla mukaan ☐ Uudet kokemukset

8. Voisin kuvitella toimivani Sylvan vapaaehtoisena:

- ☐ Aktiivisesti (Viikottain)
☐ Melko aktiivisesti (Muutaman kerran kuukaudessa)
☐ Joskus (Muutaman kerran vuodessa)
☐ En ollenkaan

9. Omat odotukseni Sylvan vapaaehtoistoinnasta. Vastaa 1-3, joista 3 on erittäin tärkeää, 2 jokseenkin tärkeää ja 1 ei lainkaan tärkeää.

	1	2	3
Joustavaa	☐	☐	☐
Jatkuva	☐	☐	☐
Motivoivaa	☐	☐	☐
Sairauttani tukevaa	☐	☐	☐
Omaa osaamistani edistävää	☐	☐	☐
Kannustavaa	☐	☐	☐
Voin auttaa muita	☐	☐	☐
Lyhytkestoista	☐	☐	☐
Kertaluontoista	☐	☐	☐
Hyvin organisoitua	☐	☐	☐
Monipuolista	☐	☐	☐

10. Omat ehdotukseni Sylvan vapaaehtoistoimintaan ja vapaa sana:

Lähetä

Liite 2. Nuorten vapaaehtoistoiminnan malli

Lastenhoitaja

- kurseille
- tapahtumiin
- lasten kanssa leikkiminen ja huolenpito

Sylva-piste

- kouluvierailut,
- messut
- kerrotaan Sylvasta ja syövästä sairaudesta

Tapahtuma-apuri

- Tehtäviä oman osaamisen ja kiinnostuksen mukaan
- Fuck Cancer

Osaaja

- Haluamme hyödyntää osaamisesi
- Oma taito esiin
- Valokuvaaja
- Muusikko, graafikko

VERTAISTUKIHENKILÖTOIMINTA: Olet itse sairastanut syövän
Vaatii kurssin käymistä

Somettaja

- Instagram-viikko
- Facebook
- Twitter

The Story of my life

Kerro oma tarinasi:

- blogiteksti
- juttu Sylva-lehteen
- Yhteistyökumppaneille

Innostaja

- Vapaaehtoistoiminnan uudet tuulet ja kehittäminen
- Markkinointi ja sponsoreiden hankkiminen
- Toimijoiden tukeminen, kannustaminen ja innostaminen